

Bokslut 2022

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelse	3
2 Kommunstyrelseförvaltningen	7
3 Samhällsbyggnadsförvaltningen	14
3.2 Samhällsbyggnadsförvaltningens administration	19
3.3 Fastighetsenheten	21
3.4 Gata parkenheten	26
3.5 Offentlig Renhållning & Plan & bygg	29
3.6 Serviceenheten	31
3.7 Renhållningsenheten	34
3.8 VA-enheten	37
3.9 Fjärrvärmeenheten	41

1 Kommunstyrelse

1.1.1 Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument samt har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen bereder ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen i Mellerud är även samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund, med mera, som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har ett arbetsutskott, tillika ekonomiutskott, personalutskott, förhandlingsdelegation samt trafik- och krisledningsnämnd.

Verksamheten bedrivs i två förvaltningar. Kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar också mot byggnadsnämnden i de frågor som gäller bygglöv, bygganmälan, strandskyddsdispens och enkla detaljplaner.

1.1.2 Sammanfattning

Kommunstyrelsen som helhet redovisar ett överskott på **9,5 mnr** (exkl. taxefinansierad verksamhet).

Kommunstyrelsens förvaltning redovisar ett överskott på **6,5 mnr** till följd av medveten återhållsamhet för att bl.a. täcka kostnader kommunövergripande och för att kunna gå in i budgetåret 2023 med bättre balans kopplat till kostnader.

Kommunstyrelseförvaltningen är den förvaltning med minst antal medarbetare och den förvaltning som i de flesta fall klarar målet om sjukfrånvaro under 5%. I år ser vi dock en höjd sjukfrånvaro jämfört med samma period förra året. Förvaltningen följer trenden sett till hela kommunen, där en stor anledning till de höga siffrorna är smitta och restriktioner kring smittspridning för Covid -19 i början av året. Även i kostnaderna för korttidssjukfrånvaron framkommer den tendens vi ser att restriktioner kring hantering av Covid -19 under beräknad period påverkat årets siffror vilka ligger betydligt högre i jämförelse. Även i kostnaderna för korttidssjukfrånvaron kopplat till Covid -19 ligger högre i jämförelse med föregående år.

Av **nämndens mål** bedöms kommunstyrelseförvaltningens andel att vara **uppfyllda till 100 %**

Samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar ett överskott på **3,0 mnr** för de skattefinansierade verksamheterna. Prognosen för 2022 beräknades bli 1,3 mnr inräknat tilläggsanslag på 5,2 mnr som egentligen beslutades efter prognostillfället. För de taxefinansierade verksamheterna redovisas följande: VA: resultat -2,1 mnr, prognos -1,6 mnr. Renhållning: resultat -0,05 mnr, prognos -0,9 mnr. Fjärrvärme: resultat -2,6 mnr, prognos -2,0 mnr. Underskottet särredovisas och belastar inte resultatet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens arbetsmiljömål nås inte fullt ut pga. korttidsfrånvaro vilket gör att målet om att ligga under 5% inte nås. Sjukkostnaden har ökat jämfört med föregående år och är kopplad till Covid.

Av **nämndens mål** bedöms samhällsbyggnadsförvaltningens andel att vara **uppfyllda till 100 %**.

1.1.3 Händelser under året

Även 2022 inleddes med pandemins restriktioner i verksamheterna, men öppnades upp under våren.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft ett händelserikt år där mycket kretsat kring världsläget med ökande kostnader för bränsle, el, byggmaterial mm. Under våren upphandlades nytt avtal för el vilket gett kommunen en betydande ökad kostnad. Nu ser vi att upphandlingen var lyckad där vi lyckats låsa priset för 2023–2025 till mycket förmånliga priser. Under första halvåret utfördes en jätteinsats med att på kort tid ta fram 100 akutplatser för flyktingar från Ukraina. Många projekt pågår där man ser att materialleveranser ofta försenas vilket påverkar tidsplaner. Under hösten har vi nyrekryterat enhetschef för Gata/Park och även enhetschef för VA håller på att rekryteras.

Kommunstyrelsens förvaltning genomförde en omorganisation under maj månad. Personalomsättning har påverkat fokus på utvecklingsarbete.

Aktiviteter från enheterna presenteras nedan;

- Covid-19, låga vattennivåer, invasionen av Ukraina mm har krävt insatser på säkerhetsområdet
- Delregional oljeskyddsplan för Väner framtagen
- Uppföljning av kommunens krisberedskap
- Valhandläggare har gjort ett omfattande arbete
- Arbete med projektet för Xledger ekonomisystem har fortsatt
- Revidering av upphandlingspolicy genomförd i samverkan

- Upphandling av ärende och dokumenthanteringssystem samt implementering av system.
- Digital materialbrist (i omvärlden) har påverkat verksamheten
- Arbetsmiljöverket har utfört tillsyn på kommunens systematiska arbetsmiljöarbete.
- Byte av HR-system pågår
- Ny process för löneöversyn framtagen.
- Ny kanslifunktion tillfördes HR enheten i omorganisation.
- Utveckling och implementering av nytt platsvarumärke
- Inhemsk turism står sig efter pandemin samtidigt som utländsk ökar igen.
- Dalslands center har haft många evenemang och Visit Dalsland har landat i Håverud
- Kanalyran genomfördes åter efter 2 års uppehåll.
- Folkhälsan främjar fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga
- Rådahallen har haft ökad efterfrågan

1.1.4 Driftredovisning

Ordförande 2022 Morgan E Andersson (C)

Ordförande 2023 Ludwig Mossberg (M)

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Kommunstyrelse				
Intäkter	-201 452	-218 026	-201 839	16 186
Personalkostnader	86 689	92 398	95 974	3 576
Löpande kostnader	196 119	217 387	207 127	-10 260
Sa kostnader	282 808	309 785	303 101	-6 684
Resultat	81 355	91 760	101 262	9 502

1.1.5 Analys av ekonomi

Nämnden visar ett överskott på 9,5 mnkr, vilket är en förbättring mot prognos med 5,1 mnkr. Taxefinansierad verksamhet visar ett underskott med -4,7 mnkr, underskottet särredovisas och belastar inte resultatet.

Överskottet fördelas enligt:

- Kommunstyrelsens förvaltning visar överskott på +6,5 mnkr (varav förfogandeanslag 1,1 mnkr), vilket är en förbättring mot prognos med 3,4 mnkr.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen visar överskott på +3,0 mnkr, vilket är en förbättring mot prognos med 1,7 mnkr.

Siffrorna förutsätter att omfördelning av 5,2 mnkr från kommunstyrelseförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen var känt i prognosen.

Kommunstyrelseförvaltningens överskott består av finansieringsbeslut ur förfogandeanslaget gällande konstnospår som inte har kunnat genomföras, överskott facklig tid, friskvårdsbidrag, bidrag för kollektivtrafik samt överskott på tjänster och kapitalkostnader till följd av komponentbrist för investeringar.

Samhällsbyggnadsförvaltningens överskott består främst av markförsäljning på 1,3 mnkr och försäkringsersättning på 1,1 mnkr.

De taxefinansierade verksamheterna visar ett underskott på - 4,7 mnkr. Underskottet beror främst på ökade energipriser in om fjärrvärme samt höga elkostnader och priser på kemikalier inom VA-verksamheten.

För mer information och djupare analyser, se respektive förvaltnings avsnitt.

1.1.6 Åtgärder

Nämndens underskott i den taxefinansierade delen behöver analyseras i kommande budgetarbete för revidering av taxa.

Kommunstyrelseförvaltningen är medveten om samhällsutvecklingen och agerar medvetet återhållsamt för att kunna nå kommungemensam budgetbalans samt möta kommande utmaningar i budget 2023.

1.1.7 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndsmål	KSF	SBF
Främjar företagssamhet, företagande och föreningsliv.	Verka för ökad samverkan mellan kommun och näringsliv, föreningsliv och aktörer 😊 Målet uppfyllt	😊	—
	Verka för en hållbarhet och miljönyttan 😊 Målet uppfyllt	😊	😊
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en jämlik och inkluderande kommun 😊 Målet uppfyllt	😊	—
	Verka för attraktiva miljöer 😊 Målet uppfyllt	—	😊
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet.	Verka för effektiv och attraktiv samhällsservice 😊 Målet uppfyllt	😊	—

- 😊 = Målet uppfyllt
- 😐 = Målet delvis uppfyllt
- 😞 = Målet uppfylls inte
- = Målet följs inte upp

KSF = kommunstyrelseförvaltningen, SBF = samhällsbyggnadsförvaltningen, KS = kommunstyrelsen (KSF + SBF)

1.1.8 Analys måluppfyllelse

Av nämndens mål bedöms 100 % vara uppfyllda vid årets slut genom kommunstyrelseförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningens gemensamma prestationer och kommunstyrelsen bidrar därför till att uppfylla samtliga tre fullmäktigemål. Fördjupad bild med nyckeltal går att läsa i respektive förvaltnings avsnitt i bokslutet.

1.1.9 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt (Tkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisas
Samhällsbyggnadsförvaltningen	157 763	81 001	76 762	
varav				
Skattefinansierade	49 410	30 545	18 865	
Affärsdrivande	108 353	50 456	57 897	
Kommunstyrelseförvaltningen	3 190	1 362	1 828	
Summa	160 953	82 363	78 590	

Utgifterna för kommunstyrelsens investeringar visar totalt 82,4 mnkr, vilket är 78,6 mnkr lägre än fastställd budget. 78,6 mnkr flyttas med till 2023. På kommunstyrelsens förvaltningar slutredovisas 2022 projekt med en total nettoavvikelse på 2,0 mnkr.

Samhällsbyggnadsförvaltningen avvikelse beror på en väl tilltagen ambitionsnivå generellt i kombination med sena myndighetsbeslut, vakanser på nyckelroller, försenade leveranser av underlag och material, samt överenskommelser med samarbetspartners. Förvaltningen är beroende av samarbetspartners prestationer för fortsatt utförande, vilket skapar förseningar i projekten. Budget för 2022 var 157,8 mnkr och utfall 81 mnkr. Störts avvikelse visar de taxefinansierade verksamheterna där 57,1 mnkr överförs till 2023. Projekt med en total nettoavvikelse på 1,9 mnkr slutredovisas 2022.

Kommunstyrelseförvaltningens avvikelse beror på försenade leveranser, komponentbrist och ändrade förutsättningar för genomförande av vissa projekt. Projekt med total nettoavvikelse på 0,1 mnkr slutredovisas 2022, ca 1,7 mnkr överförs till 2023.

För mer information i de olika investeringsprojekten samt slutredovisning, se avsnitt under respektive förvaltning/enhet.

1.1.10 Framtid

Kommunstyrelsens förvaltning

- Lagförslag om att kommunerna ska överta brottsförebyggande arbete.
- Överenskommelserna inom området civil beredskap ska omförhandlas mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Regioner. Förhandlingen är förlängd, tom 2023.
- Ökad samverkan samt effektiva arbetsmetoder för olika stödfunktioner.
- Kommunens upphandlingsprocess och avtalstrohet bevakas.
- Analyser utvecklas med fokus på sambandet mellan måluppfyllelse och ekonomi.
- Fokus på digitaliseringsfrågan i kommunen och i samverkan med andra kommuner
- Fokus på att uppdatera våra verktyg och system för att underlätta och effektivisera i verksamheterna
- Ny kanslienhets som kommer kunna bidra till ökad kvalitet och medborgarfokus.
- Projekterar och planerar för införandet av nytt HR system.
- Implementeringsarbete för platsvarumärket
- Strategiskt fokus på kommunens tillväxt
- Utveckling av näringslivsfrågor och föreningsfrågor
- Utveckling av uppskattad turistverksamhet och samverkan med Visit Dalsland
- Folkhälsorådets fortsatta målsättning och verksamhetsplan
- Rådahallens besöksbild är positiv samtidigt som det är viktigt att bevaka ökningen i kostnader för den energikrävande verksamheten.
- Verksamhetsnära samverkan 4d fortsätter
- "Det goda livet i Dalsland" -samverkan mellan 6 kommuner och regionen i dialog med länsstyrelsen och Fyrbodals kommunalförbund fortsätter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

- Kommunens samordnade miljöarbete utöver DMEF, landar in hos samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Övergripande fokus på samhällsutveckling i Mellerud sker i samverkan med tillväxtfrågorna.
- Efterfrågan på utredningar, analyser, styrdokument, kommunikation etc. inom alla verksamheter tenderar att öka, vilket är svårt att bemöta med befintlig bemanning.
- En tydligare målbild gällande hur vi kan dra nytta av digitalisering och ytterligare e-tjänster.
- När det gäller ekonomin så är det viktigt att ha tät uppföljning under året. Osäkerheten är fortfarande stor när det gäller prisökningar.

2 Kommunstyrelseförvaltningen

2.1.1 Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelseförvaltningen leds av kommunchefen och innehåller kommunövergripande enheter för ekonomi, personal, kansli, kommunikation och säkerhet, digitalisering samt tillväxt (turism, näringsliv, miljö- och hälsosamordning). Kommunchefen ansvarar även för sport och friskvårdscenter Rådahallen.

Näringslivsfrämjande åtgärder bedrivs i samverkan med till exempel Kommunalförbundet Fyrbodal, Position Väst. Det är viktigt att ge möjligheter för företag att starta och utvecklas i Mellerud. Dialog kring näringslivsstrategin sker i lokalt Näringslivsråd.

Dalslands miljö- och energiförbund (DMEF) svarar för kommunens miljötillsynsverksamhet. Verksamheten regleras till stor del av miljöbalken och av livsmedels- och djurskyddslagstiftning. DMEF hanterar också miljöstrategiskt arbete, vilket är det miljöarbete som inte är lagreglerat myndighetsarbete.

Kommunstyrelsen i Mellerud bestämmer inriktning och mål för miljöstrategens arbete. Folkhälsoarbetet bedrivs genom samarbete med regionen.

2.1.2 Sammanfattning

Kommunstyrelsens förvaltning redovisar ett överskott på **6,5** mnkr till följd av medveten återhållsamhet för att bl.a. täcka kostnader kommunövergripande och för att kunna gå in i budgetåret 2023 med bättre balans kopplat till kostnader.

Kommunstyrelseförvaltningen är den förvaltning med minst antal medarbetare och den förvaltning som i de flesta fall klarar målet om sjukfrånvaro under 5%. I år ser vi dock en höjd sjukfrånvaro jämfört med samma period förra året. Förvaltningen följer trenden sett till hela kommunen, där en stor anledning till de höga siffrorna är smitta och restriktioner kring smittspridning för Covid -19 i början av året. Även i kostnaderna för korttidssjukfrånvaron kopplat till Covid -19 ligger högre i jämförelse med föregående år.

Av nämndens mål bedöms kommunstyrelseförvaltningens andel att vara uppfyllda till 100 % (se avsnitt om målpåfyllelse)

2.1.3 Händelser under året

Året inleddes med pandemins restriktioner påtagligt närvarande i verksamheterna, men öppnades upp under våren. En omorganisation inom förvaltningen genomfördes under maj månad med flytt av funktioner från administrationen till förvaltningens övriga enheter. Personalomsättning har återigen påverkat fokus på utvecklingsarbete, trots det kan många goda aktiviteter från enheterna presenteras nedan;

Säkerhetsenhet

- Året har präglats av händelser i vår omvärld och i närområdet, som krävt samverkan, omvärldsbevakning, kommunikation, samordning och rapportering. Ex. Covid-19, låga vattennivåer, invasionen av Ukraina samt risk för elbrist
- Delregional oljeskyddsplan för Vänern har tagits fram
- Uppföljning av kommunens krisberedskap har gjorts av Länsstyrelsen med goda resultat.
- Valhandläggare är placerad på enheten där ett stort arbete genomförts

Ekonomienhet

- Arbete med projektet för Xledger ekonomisystem har fortsatt inom bl.a. kund- och leverantörsdelen i samråd med andra kommuner
- Revidering av upphandlingspolicy har genomförts i samverkan med Dalslandskommunerna

Enheten för digital service

- Materialbrist (i omvärlden) har påverkat verksamheten
- Upphandling av ärende och dokumenthanteringssystem pågår samt implementering av e-arkiv

Personalenhet

- Arbetsmiljöverket har utfört tillsyn på kommunens systematiska arbetsmiljöarbete och avslutat ärendet
- Byte av HR-system pågår, införandet är försenat
- Lönerevision 2022 är genomförd, samt en ny process för löneöversyn framtagen
- Ny kanslifunktion tillfördes enheten i omorganisation under maj

Tillväxtenheten/Rådahallen

- Utveckling och implementering av nytt platsvarumärke pågår
- Inhemsk turism står sig efter pandemin samtidigt som utländsk ökar igen
- Dalslands center har lockat många besökare under sommaren
- Kanalyran genomfördes igen efter uppehåll
- Folkhälsan har fokuserat på Kontroll, inflytande och delaktighet
- Rådahallen har haft ökad efterfrågan på simundervisning och besöken i verksamheten ökar igen efter pandemin (ex. 670 årskort)

2.1.4 Driftredovisning

Ordförande 2022 Morgan E Andersson (C)

Ordförande 2023 Ludwig Mossberg (M)

Kommunchef Karl-Olof Pettersson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Kommunstyrelseförvaltningen				
Intäkter	-15 167	-17 639	-15 750	1 889
Personalkostnader	29 076	30 333	32 407	2 074
Löpande kostnader	38 584	42 695	45 205	2 510
Sa kostnader	67 659	73 028	77 612	4 584
Resultat	52 492	55 389	61 862	6 473

2.1.5 Analys av ekonomi

Kommunstyrelsens förvaltning visar ett överskott på 6,5 mnkr. Avvikelsen motsvarar 10,5 % av förvaltningens budget. Prognosen i augusti var 8,3 mnkr och innehöll ett avsiktligt överskott på 5,2 mnkr som omfördelats till samhällsbyggnadsförvaltningen. Justerat för denna omfördelning var prognosen i stället 3,1 mnkr och bokslutet avvikelse är 3,4 högre än prognos. Skillnaden mot prognosen förklaras bland annat av överskott för konstsnöspår samt ökat överskott på färdtjänst och minskade kostnader till följd av komponentbrist mm.

Större avvikelser är:

- Förfogandeanslaget + 1,1 mnkr (Konstsnöspår 1 mnkr)
- Färdtjänst + 0,8 mnkr
- Personalkostnader inkl. facklig tid + 1,0 mnkr
- Återbetalning DMEF + 0,3 mnkr
- Diverse bidrag/stöd +0,6 mnkr
- Utbildningsinsatser +0,4 mnkr (centrala medel)
- Friskvårdsbidrag +0,6 mnkr
- IT-kommunikation, administrativa tjänster och konsulter + 0,6 mnkr
- Kapitalkostnader 0,2 mnkr
- Intäkter EDS + 0,4 mnkr

Många av de större överskotten beror är av sådant slag att de inte kan påverkas av tjänstemännen utan beror på beteende hos anställda och kommuninvånare, exempel är färdtjänst, facklig tid, bidrag för kollektivtrafik och friskvårdsbidrag. 2023 har åtgärder skett på flera av dessa områden och en mer balanserad budget väntas då.

Återbetalning från Dalslands Energi och Miljöförbund (DMEF) beror på överskott av eget kapital i förbundet. Vidare råder komponentbrist, vilket minskar kostnader på både material och tjänster kopplat till dessa inköp. Intäkter var högre än budgeterat.

FÖRFOGANDEANSLAGET

I samband med tilläggsbudgeten, 2022-03-23 §35 höjdes förfogandeanslaget med 5,5 mnkr. Anslaget var avsett för särskilda satsningar men även som inflationskompensation till nämnder om inflationen skulle kvarstå på en hög nivå. I linje med det har 5,2 mnkr omfördelats till samhällsbyggnadsförvaltningen för att täcka ökade driftkostnader. Med hänsyn tagen till den omfördelningen var prognosen 0 för förfogandeanslaget. Orsaken till det stora överskottet på 1,1 mnkr på förfogandeanslaget är att beslut om 1 mnkr för konstsnöspår inte infriades.

Prognostiserat belopp om 0,3 mnkr för fördjupad översiktsplan (FÖP) i sjöskogen 2022 stämde väl överens med utfallet.

Nedan följer en uppställning av tagna beslut 2022.

Förfogandeanslag 2022	Belopp
Ram	4 200 000
Tilläggsbudget enligt KF 2022-03-23 §35	5 500 000
Summa avsatt till förfogandeanslaget	9 700 000
Beslut	
Fornlämning Upperud	-200 000
Puckelkostnader	-600 000
Seniorkort	-372 240
Besöksmätning Viconia	-35 200
Campus Dalsland	-200 000
Fördjupad översiktsplan Sjöskogen (ca belopp 2022)	-300 000
Kanalyran	-250 000
Vattenverksamhet Sunnanå	-487 000
Kanalmuseum	-60 000
Pilotprojekt Integration (totalbelopp 50 tkr)	-25 000
DalsVästraVärmlandsJärnväg (DVVJ) 3 Beslut	-800 000
Samhällsbyggnadsförvaltningen driftkostnader	-5 200 000
Dalslands museum tak	-90 000
Summa	-8 594 440
Kvar av förfogandeanslaget augusti 2022	1 105 560
Beslut som avgår	
Konstsnöspår	1 000 000
Pilotprojekt integration (totalbelopp 50 tkr)	25 000
Summa beslut som avgår	1 025 000

2.1.6 Åtgärder

Bokslutet visar på ett överskott, därav inga åtgärder. Flera av de områden som visar överskott 2022 är också områden där neddragningar har skett 2023 och större budgetfölsamhet väntas därför då.

2.1.7 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.	Verka för ökad samverkan mellan kommun och näringsliv, föreningsliv och aktörer Målet uppfyllt	● Antal besöksnäringsträffar
		● Antal företagsbesök
		● Antal företagsträffar
		● Dialogträff med föreningar
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	● Andelen upphandlingar med miljöhänsyn
		Verka för en jämlik och inkluderande kommun Målet uppfyllt
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Verka för effektiv och attraktiv samhällsservice Målet uppfyllt	● Medborgarförslag ska besvaras inom 1 år

2.1.8 Analys av måluppfyllelse

Av nämndens mål bedöms kommunstyrelseförvaltningens andel att vara uppfyllda till 100 % vid årets slut, detta genom att förvaltningen;

- *verkar för effektiv och attraktiv samhällsservice* genom att alla medborgarförslag bedöms besvaras inom ett år
- *verkar för en ökad samverkan mellan kommun och näringsliv, föreningsliv och aktörer* genom att genomföra minst 3 besöksnäringsträffar, 20 företagsbesök och 4 företagsträffar och 1 dialogträff med föreningar innan årets slut
- *verkar för en jämlik och inkluderande kommun* genom att genomföra 9 av miljö och hälsorådets (MHR) 12 aktiviteter innan årets slut
- *verkar för en hållbarhet och miljönytta* genom att det finns krav på miljöhänsyn vid upphandling. Det finns krav på att leverantören ska ha certifiering enligt ISO 14001, eller likvärdigt miljöledningssystem.

Därmed är 4 av nämndens totalt 5 mål uppfyllda i kommunstyrelseförvaltningens rapportering. Det sista av nämndens mål, det som handlar om att *verka för attraktiva miljöer* följs upp endast på samhällsbyggnadsförvaltningen.

2.1.9 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt (Tkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisas
Nytt HR-system	1 070	756	314	Fortsätter
Ny hemsida	100	48	52	Fortsätter
Rådahallen inventarier	210	63	147	Ja
EDS Utrustning Tingshuset	150	149	1	Ja
EDS Switchar ca 25 per år	600	0	478	Ja
Omfördelas till Politikerdatorer	-122	-	-	-
EDS UPS ca 5 per år	50	0	50	Ja
EDS AC i serverrummet	100	0	100	Fortsätter
EDS Diariesystem	500	36	464	Fortsätter
EDS e-Arkiv	300	78	222	Fortsätter
EDS Politikerdatorer	110	232	0	Ja
Omfördelas från Switchar	122	-	-	-
Summa	3 190	1 362	1 828	

2.1.10 Analys av utfall

Kommunstyrelseförvaltningen utgifter för investeringar är totalt 1,8 mnkr lägre än fastställd budget, avvikelsen i prognosen i augusti förväntades bli 1,4 mnkr. Av avvikelsen överförs 1,68 mnkr till 2023. Orsakerna till överskottet är till största del försenade leveranser, komponentbrist och förändrade förutsättningar för genomförande av olika projekt samt att vissa inköp har bedömts som driftkostnad. En kommentar per investeringsprojekt ges nedan.

- Arbetet med implementering av HR-system är försenat och fortsätter 2023.
- Uppdatering av hemsidan har påbörjats och förväntas slutföras 2023.
- Investeringar i inventarier på Rådahallen avser vattenhinderbana, kylskåp och 2 takhissar. Vattenhinderbanan är inköpt och bokförd som investering. Kylskåpet och 1 takhiss är inköpt, men bedömdes vara driftkostnad.
- Investering av IT-utrustning på Tingshuset är klar och slutredovisas.
- Investeringarna i Switchar och UPSer har inte kunnat göras på grund av försenade leveranser. 122 tkr omfördelas från Switchar till politikerdatorer. Projektet slutredovisas sedan och överskott flyttas till andra projekt. 450 tkr flyttas till EDS Servermiljö och resterande 78 tkr till EDS Politikerdatorer.
- Investering i AC till serverrummet har inte kunnat göras på grund av komponentbrist och förväntas istället göras 2023.
- Projektet med införandet av nytt diariesystem har avstannat då förutsättningarna har ändrat sig. Det utvecklar sig mot ett gemensamt projekt med Dalslandskommunerna. Projektet fortsätter 2023.
- Projektet med e-arkiv hade lägre tempo under 2022 pga rekrytering och fortsätter 2023.
- Ett inköp av politikerdatorer gjordes i slutet på året, priserna har gått upp och investeringen visar en avvikelse med -0,12 mnkr. investeringsmedel omdisponeras från Switchar.

2.1.11 Slutredovisning

Rådahallen inventarier har använts för inköp av vattenhinderbana. Av anslaget återstår 147 tkr vilket slutredovisas.

Tänkta inköp på investering har i stället kostnadsförts på driften.

EDS Utrustning Tingshuset slutredovisas med avvikelse + 1 tkr

EDS Politikerdatorer slutredovisas utan avvikelse med omdisponering på 122 tkr från EDS Switchar.

Totalt slutredovisasprojekt med en nettoavvikelse på 148 tkr.

2.1.12 Personalredovisning/Arbetsmiljömål

	2021	2022
Sjukfrånvaro totalt %	3,81	5,42
Sjukfrånvaro korttid*	2,23	2,76
Kostnader för korttidssjukfrånvaro*	244 954	360 605
<i>Avser perioden 2021-01-01-2021-11-30, 2022-01-01-2022-11-30</i>		
<i>* Avser de första 14 dagarna i sjukfrånvaron</i>		

Sjukfrånvaron ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5 %

Kommunstyrelseförvaltningen är den förvaltning med minst antal medarbetare och den förvaltning som i de flesta fall klarar målet om sjukfrånvaro under 5%. I år ser vi dock en höjd sjukfrånvaro jämfört med samma period förra året, där det faktiskt går över 5 %. Förvaltningen följer trenden som varit sett till hela kommunen, där en stor anledning till de höga siffrorna är smitta och restriktioner kring smittspridning för Covid -19.

Även i kostnaderna för korttidssjukfrånvaron framkommer den tendens vi ser att restriktioner kring hantering av Covid -19 under beräknad period påverkat årets siffror vilka ligger betydligt högre i jämförelse.

Redogörelse för vilka aktiviteter förvaltning/nämnd genomfört under året gällande arbetsmiljön för att uppnå det övergripande arbetsmiljömålet

Kommunstyrelsen förvaltning har arbetat med aktiviteter kopplat till arbetsmiljö som hela kommunen inklusive den egna förvaltningen sedan varit del i. Aktiviteterna involverar ledarskapets betydelse för en god arbetsmiljö, processen kring "Aktivt medarbetarskap", en genomförd medarbetarundersökning i hela kommunen samt Chefsdagar hösten 2022 med fokus på tillitsbaserat ledarskap.

2.1.13 Framtid

Nedan följer framtidsutsikter och fokusområde för enheterna;

Kommunstyrelsen administration

Enheten fungerar främst som konsultativt och finansiellt stöd till enheterna i deras framtids utmaningar.

Säkerhetsenhet

- Det finns lagförslag om att kommunerna ska överta brottsförebyggande arbete i juli 2023
- De två överenskommelserna inom området civil beredskap ska omförhandlas mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Regioner. Förhandlingen är förlängd, tom 2023

Ekonomienhet

- Ökad samverkan över kommungränserna samt effektiva arbetsmetoder för olika funktioner. Ex dokumenthanteringsplan
- Fortsatt fokus på kommunens upphandlingsprocess och avtalstrohet
- Utveckla arbetet med analyser utifrån sambandet mellan måluppfyllelse och ekonomi

Enhet för digital service

- Fokus på intern automatisering och att minska ledtiderna för supporten
- Fokus på digitaliseringsfrågan i kommunen och i samverkan med andra kommuner
- Fokus på att uppdatera verktyg och system för att underlätta och effektivisera i verksamheterna

Kommunkansli /Personalenhet

- Fortsatt utveckla kanslienheten för att bidra till ökad kvalitet och medborgarfokus.
- Ökad samverkan över kommungränser
- E-arkivinförandet pågår
- Projekterar och planerar för införandet av nytt HR system

Tillväxtenhet

- Ny chef för enheten började i sep 22, vilket möjliggör strategisk ledning kring kontrollerad tillväxt.
- Ett brett grundat implementeringsarbete för platsvarumärket
- Fortsatt utveckling av näringslivsfrågor
- Fortsatt utveckling av uppskattad turistverksamhet samt samverkan med Visit Dalsland i Håverud.
- Miljö och Hälso- och sjukvårdsnämndens (MHR) mål och utvecklingsarbete utgår från de nationella folkhälsomålen, Agenda 2030, norra hälso- och sjukvårdsnämndens mål och inriktning och Melleruds kommuns mål

- Det är viktigt att vi kan stötta och underlätta för föreningar att bedriva verksamhet igen efter pandemin.
- Kring Rådahallens verksamhet är det viktigt att bevaka den förväntade ökningen i kostnader för energi samt fortsatt besöksbilsutveckling.

3 Samhällsbyggnadsförvaltningen

3.1.1 Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen består av följande enheter: Administration, Fastighet, Gata/Park, Offentlig renhållning, Plan och bygg och Serviceenheten som är skattefinansierade. Dessutom ingår Renhållning, VA och Fjärrvärme som är taxefinansierade.

3.1.2 Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar ett överskott på 3,0 mnkr för de skattefinansierade verksamheterna. Prognosen för 2022 beräknades bli -3,9 mnkr.

För de taxefinansierade verksamheterna redovisas följande: VA: resultat -2,1 mnkr, prognos -1,6 mnkr. Renhållning: resultat -0,05 mnkr, prognos -0,9 mnkr. Fjärrvärme: resultat -2,6 mnkr, prognos -2,0 mnkr.

Förvaltningens mål har uppfyllts med endast mindre avvikelse.

Arbetsmiljömålen har en mindre avvikelse på sjukfrånvaro.

3.1.3 Händelser under året

Året har varit händelserikt där mycket kretsat kring världsläget med ökande kostnader för bränsle, el, byggmaterial mm. Under våren upphandlades nytt avtal för el vilket gett kommunen en betydande ökad kostnad. Nu i efterhand ser vi ändå att upphandlingen var lyckad där vi lyckats låsa priset för 2023–2025 till mycket förmånliga priser.

Under första halvåret utfördes en jätteinsats med att på kort tid ta fram akutplatser för flyktingar från Ukraina. Detta gjordes på ett mycket effektivt sätt där många enheter tillsammans med allmänheten samverkade för att färdigställa över 100 sängplatser.

Många projekt pågår där man ser att material leveranser ofta försenas vilket påverkar tidsplaner.

Under hösten har vi nyrekryterat enhetschef för Gata/Park och även enhetschef för VA håller på att rekryteras.

3.1.4 Driftredovisning

Ordförande 2022 Morgan E Andersson (C)

Ordförande 2023 Ludwig Mossberg (M)

Förvaltningschef Magnus Olsson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-186 285	-200 387	-186 089	14 298
Personalkostnader	57 613	62 065	63 567	1 502
Löpande kostnader	157 536	174 692	161 922	-12 770
Sa kostnader	215 148	236 758	225 489	-11 269
Resultat	28 863	36 371	39 400	3 029

3.1.5 Analys av ekonomi

Förvaltningens resultat visar ett överskott på 3,0 mnkr för de skattefinansierade verksamheterna.

Prognosen vid delårsbokslutet var ett underskott på -3,9 mnkr, med inräknat tilläggsanslag på 5,2 mnkr var prognostiserat överskott 1,3 mnkr.

Överskottet består till största delen av vinst från markförsäljning med 1,3 mnkr och försäkringsersättning från branden vid Fryken med 1,1 mnkr.

Under året har läget kring prisökningar gällande bränsle, el, livsmedel, tjänster och material varit onormal med mycket hög osäkerhet. Detta har gjort att vi under året har fått tilläggsbudget på 5,2 mnkr för att klara prisökningarna. Detta var ej beslutat vid prognos 2, justerat för detta tilläggsanslag blir inte avvikelsen lika kraftig.

För de taxefinansierade verksamheterna är resultatet följande:

Renhållning redovisar ett underskott på -0,05 mnkr. Renhållningen har ökade kostnader för omhändertagande av avfall i samband med nytt avtal. Här har åtgärder gjorts med att man dragit ner en person på Hunnebyn samt att taxan har anpassats till det nya avtal som trätt i kraft med RagnSells.

Fjärrvärmen redovisar ett underskott på -2,6 mnkr. Prognosen för Fjärrvärmeenheten var ett underskott med -2,0 mnkr. Hela underskottet beror på skenade energipriser på grund av världsläget. Vi har varit avtalslösa på pellets och därmed inte fått några leveranser utan använt olja i stället vilket orsakat en större fördyring än vad som var beräknat.

VA redovisar ett underskott på -2,1 mnkr. Prognosen för VA var att gå med ett underskott på -1,6 mnkr. Underskottet beror till största del (1,3 mnkr) på ökade elkostnader. Resterande beror på ökade priser på bland annat kemikalier. Dessa ökade kostnader var inte kända då 2022 års budget gjordes.

3.1.5.1 Särredovisning affärsverksamhet

Beskrivning	Bokslut 2021 (tkr)	Bokslut 2022 (tkr)	Budget 2022 (tkr)	Avvikelse 2022 (tkr)
Intäkter	-52 361	-55 878	-49 911	5 967
Personalkostnader	13 054	11 391	12 031	640
Löpande kostnader	39 308	44 486	37 879	-6 607
Sa kostnader	52 362	55 878	49 911	-5 967
Resultat	1	0	0	0

Verksamhet	Ingående skuld (-) /fordran (+) 2022	Vinst (-) /förlust (+) 2022	Utgående skuld (-) /fordran (+) 2022
Renhållning	3 101	48	3 149
VA	-104	2 149	2 045
Fjärrvärme	162	2 582	2 744
Totalt	3 159	4 778	7 937

3.1.6 Åtgärder

Under 2022 har ny upphandling av el gjorts för 2022–2025. Detta har gjort att vi fått en stabilitet i elpriserna som inte funnits under 2022. Upphandlingen gjordes i ett gynnsamt läge vilket gett oss bra förutsättningar de kommande åren. När det gäller bränslekostnader för uppvärmning så kommer den nya pannan som tagits i drift januari 2023 att ge möjlighet till ett billigare bränsle. Detta kombinerat med nytt avtal på pellets gör att energikostnaderna för uppvärmning kommer kunna stabiliseras. Gällande köp av material och tjänster så kan vi inte påverka så mycket mer än att jobba aktivt med upphandling och konkurrensutsättning.

3.1.7 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
<p>Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.</p>	<p>Verka för en hållbarhet och miljönytta</p> <p>😊</p> <p>Målet uppfyllt</p>	<p>🟡 All bräddning från spillvattennätet skall mätas.</p>
		<p>🟢 Genomföra en krisövning årligen 2021–2023.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 1 (2022) Vi har en laddplan för kommunen.</p>
		<p>🟠 Klimatlöfte 12: Minska matsvinn i offentlig verksamhet.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 13: Klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet ska minska per kg inköpta livsmedel.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 13: Klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet ska minska per måltid.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 14 (2021): Genomföra potentialstudie för energieffektivisering.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 14 (2022) 14.Vi genomför energieffektiviseringar.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 15 (2022) Vi bygger i trä.</p>
		<p>🟠 Klimatlöfte 16 (2022) Vi installerar solenergi.</p>
		<p>🟢 Klimatlöfte 3 (2022) Våra nya personbilar är klimatbonusbilar.</p>
		<p>🟠 Minska antalet driftstörningar i våra verksamheter.</p>
		<p>🟡 Öka andelen rätt sorterat avfall i kärl för restavfall.</p>
<p>Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet</p>	<p>Verka för attraktiva miljöer</p> <p>😊</p> <p>Målet uppfyllt</p>	<p>🟢 Antal planprioriteringsprogram som innehåller minst två områden för bostäder</p>
		<p>🟢 Utveckla minst tre lekmiljöer årligen under 2021–2023.</p>

3.1.8 Analys av måluppfyllelse

Förvaltningens mål kommer till stor del att uppnås. När det gäller matsvinn så har vi ett aktivt arbete som pågår men att vi tyvärr inte nått ända fram till målgränsen 45 gram. Vi har sänkt från 80 g/person till 61 g/person på ett år. Ett annat mål är att installera en solcellsanläggning under året. Här har vi tagit fram upphandlingsunderlag samt påbörjat upphandling för två anläggningar. Dessa kommer monteras under våren 2023 pga. att vi behöver åtgärda taken de ska ligga på samt att världsläget gör att det är långa leveranstider på material. När det gäller driftstörningar så har våra övertidstimmar ökat utan att vi idag vet anledningen. Detta kommer vi att analysera för att hitta åtgärder.

3.1.9 Investeringar

3.1.10 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Ansvar	Budget 2022	Utfall 2022	Kvar 2022
Övergripande	1 122	13	1 109
Fastighet	31 591	20 618	10 973
Gata/Park	17 827	9 239	8 588
Offentlig renhållning	250	151	99
Serviceenheten	620	525	95
Summa skattefinansierade	51 410	30 545	20 865
Renhållning	1 674	94	1 580
VA	82 756	26 922	55 835
Fjärrvärme	23 923	23 440	483
Summa affärsdrivande	108 353	50 456	57 897
Totalt förvaltningen	159 763	81 001	78 762

3.1.11 Analys av utfall

Förvaltningen har totalt en investeringsbudget på 158 miljoner för 2022. Detta är en mycket stor och ambitiös budget som byggts upp delvis av att projekt blivit försenade från tidigare år och flyttats med. Vi har under flera år jobbat med att öka takten på utförande av projekt. Tyvärr har vi fått nyrekrytera två enhetschefer under hösten vilket gjort att vissa projekt har fått flyttas framåt. Senaste åren har vi märkt att det ofta är förseningar i leverans av underlag från våra externa konsulter som vi är beroende av. Detta beror dels på att efterfrågan på dessa tjänster är stor men kanske också delvis på att vi internt behöver bli bättre på att följa upp och efterfråga underlag. Under 2022 har vi förbrukat 81 mnkr. För de resterande 77 mnkr som ej förbrukats under 2022 så redovisas de större projekten nedan:

Fastighet: (överflyttning 10 915 tkr)

Polisstationen:

Polismyndighetens kalkyler visar på väldigt höga kostnader då deras säkerhetsstandard måste uppfyllas.

Myndigheten har redovisat investeringsnivå som är långt över budgeterat så fortsatta diskussion om investeringsnivå och hyresförhandling pågår.

Rådavallen:

Föreningarna lämnade innan sommaren in sin ansökan till Allmänna arvsfonden. I oktober kom beslut från ARV att de beviljar ca 5 miljoner kronor till projektet, förutsatt att det genomförs i sin helhet. Kalkylen för projektet överstiger kommunens beslutade investeringsbudget plus bidrag från ARV. Föreningarna fortsätter att söka bidrag och sponsorer under våren 2023.

Kommunförrådet:

Arbetet är beslutat att återupptas i januari 2023.

Solceller:

Framtagande av förfrågningsunderlag är under arbete och vi räknar med att lägga ut upphandling av 2 anläggningar i början på 2023 för installation under våren 2023.

Byggnad vid Röda stugan Sunnanå:

Byggnad kommer att rivas och återuppföras i samma utseende. Utförs under våren 2023.

Köp Klacken 24:

Fastighetsenheten har köpt Klacken 24 som kommer användas till förråd för flera enheter inom Samhällsbyggnad och andra förvaltningar, idag hyr vi förrådslokaler externt. Byggnaden kommer delvis renoveras under 2022–2023. Marken på Klacken 24 arrenderas av Fjärrvärmeenheten som bygger ny miljövänlig anläggning under 2022–2023.

Styrssystem Rådahallen:
Nytt styrsystem för bassängrening. Arbete startar upp i januari 2023.

LSS Gården, Stallet ombyggnad:
Under hösten har vi byggt om bef RWC så att godkända mått uppfylls. Utökning av verksamhetens lokaler i outnyttjad del i ladan som byggts om till ett rum, en WC samt ett förråd med tvättmaskin. Golv har justerats och byggts upp för att få bort flera nivåskillnader.
Förbättring i tvättstuga och kök i huvudbyggnad har även utförts.
Under våren 2023 ska fasad, tak och gård fixas till.

Gata/Park: (överflyttning 7 805 tkr)

Gator runt Ugglan
Detta projekt har senarelagts för att vänta in att byggtrafiken skall avta för Hovdals byggnation. Tydligare utredning kring trafiksituationen vid Fagerlidsskolan krävs innan man definitivt kan besluta om vilka åtgärder som skall vidtas.
Belysning lilla spåret, Åsensbruk
Här har tillstånd och upphandling gjort att det dragit ut på tiden och projektet får utföras under första halvåret 2023.

Reinvestering asfalt 2022
Asfaltering av gator i samband med VA projekten. Övriga gator under året är bl.a del av Storgatan och P D Lundgrensgatan. Projektet slutredovisas och överskottet 2,8 mnkr övergår i nytt projekt Reinvestering asfalt 2023.

VA: (överflyttning 55 610 tkr)

Ny intagsledning Vita Sannar:
Utfallet blir 18 mnkr lägre än budget. Detta beror på att förfrågningsunderlag är försenat från projektören.

Utbyte PLC anläggningar:
Utfallet blir 1,8 mnkr lägre än budget. Detta beror på omvärldsläget, som orsakat leveransföreningen av elektronisk utrustning. Leveranstiden är för tillfället över 1 år.

Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar:
Utfallet blir 15 mnkr lägre än budget. Detta beror på att förfrågningsunderlaget är försenat.

Upperud/Bränna förstärkning av ledningar:
Av detta projekt så omfördelas 0,5 mnkr till nytt projekt Ledning Fryken.

Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2021:
Av detta projekt så omfördelas 0,4 mnkr till nytt projekt Ledning Fryken.

Ledning Fryken:
Nytt projekt för att lösa bristfällig ledning som upptäckts under året. Erhållet 0,9 mnkr genom omfördelning från andra projekt.

Anolfsbyn-Åsensbruk
Utfallet blir 6,3 mnkr lägre än budget. Försening i projektet beror på resursbrister samt att det uppdagats att befintlig ledningssträckning inte är enligt underlag utan passerar bland annat ett natura 2000 område, extra ansökningar krävdes.

Sanering ovidkommande vatten 2022
Utfallet blir 5,5 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror på att förfrågningsunderlag inte blivit klart i tid för upphandling.

Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn. 2022
Utfallet blir 1 mnkr lägre än budget. Det saknas resurser att planera och utföra detta arbete under året.

Solceller inkl. papptak:
Utfallet blir 1,3 mnkr lägre än budget. Detta beror på att leveranstider på solceller är lång och montering beräknas att utföras våren 2023.

Nya personalutrymmen VA:
Utfallet blir 5 mnkr lägre än budget. Detta projekt skjuts till 2023 pga. personalomsättning så har vi inte lyckats att prioritera detta projekt under 2022.

3.1.12 Slutredovisning

Investeringsprojekt redovisas på enhetsnivå.

3.1.13 Personalredovisning/Arbetsmiljömål

	2021	2022
Sjukfrånvaro totalt %	5,46	5,73
Sjukfrånvaro korttid*	2,99	4,62
Kostnader för korttidssjukfrånvaro*	695 458	1 230 615
<i>Avser perioden 2021-01-01-2021-11-30, 2022-01-01-2022-11-30</i>		
<i>* Avser de första 14 dagarna i sjukfrånvaron</i>		

Sjukfrånvaron ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5 %

Vi har en mindre ökning sedan 2021 på sjukfrånvaron. Vi jobbar medvetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet för att minska sjukfrånvaron. I senaste medarbetarenkäten så får förvaltningen över lag högt betyg men det finns vissa områden som vi kommer fokusera på. Enkäten gör att vi kan identifiera utvecklingsområden på ett bra sätt. Till vår hjälp har vi anlitat arbetsmiljöingenjör som kommer stötta oss.

Redogörelse för vilka aktiviteter förvaltning/nämnd genomfört under året gällande arbetsmiljön för att uppnå det övergripande arbetsmiljömålet

Under året har vi utöver aktiviteter i SAM-årshjulet utfört flera personalaktiviteter. Vi skickar även ut ett nyhetsbrev till förvaltningen varje kvartal för att öka delaktigheten bland personalen. Genom Samsam har vi en bra dialog med de fackliga företrädarna.

3.1.14 Framtid

Förvaltningens arbete löper på bra. Det är mycket ärenden som gör att man måste prioritera dagligen i alla verksamheter. En glidning har skett av ärenden som rör kommunens miljöarbete över till Samhällsbyggnadsförvaltningen från Kommunstyrelseförvaltningen. Detta gör att det har blivit ytterligare fler frågor att hantera på befintlig bemanning. Hittar man en bra hantering på detta så är förhoppningen att man kan få en mer samlad bild av miljöfrågorna vilket är bra.

Efterfrågan på utredningar, ekonomiska konsekvensanalyser, styrdokument, kommunikation etcetera inom alla verksamheter tenderar att öka vilket är svårt att bemöta med befintlig bemanning. Här ser vi en utmaning i att bemöta detta och ändå bibehålla en bra arbetsmiljö.

Vi ser ett behov av att få till en tydligare målbild gällande hur vi kan dra nytta av digitalisering och ytterligare e-tjänster. Här behöver vi under 2023 få fram en planering på hur vi kan komma vidare. När det gäller ekonomin så är det viktigt att ha tät uppföljning under året. Osäkerheten är fortfarande stor när det gäller prisökningar.

3.2 Samhällsbyggnadsförvaltningens administration

3.2.1 Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningens administrativa funktion utför service åt förvaltningens övriga enheter, övriga förvaltningar, kommunstyrelsekontoret samt kommunens medborgare. Inom administration ligger övergripande funktioner såsom diarierhantering, ekonomi, kommunens fordon, vägbidrag och gemensam infrastruktur.

3.2.2 Händelser under året

Under första halvåret så styrdes mycket fokus på att ta fram akutplatser för flyktingar från Ukraina. På mycket kort tid tog vi fram över 100 platser. Genom engagemang från många kommunala verksamheter samt allmänheten så löste vi detta på ett mycket tillfredställande sätt.

Under våren så upphandlade vi även ett nytt elavtal för kommunen. Vid detta tillfälle så kändes det inte bra då Ukraina-kriget nyligen startat. Nu i efterhand ser vi att det ändå var gynnsamt eftersom priserna inte hade påverkats långsiktigt. Hade upphandlingen kommit ett halvår senare så hade resultatet varit betydligt sämre.

Under hösten har vi fokuserat på att säkerställa vår robusthet vid kriser i våra verksamheter. Här har vi gjort tydliga förbättringar inom flera områden.

3.2.3 Driftredovisning

Förvaltningschef Magnus Olsson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-9 492	-11 210	-8 843	2 367
Personalkostnader	2 579	3 203	3 158	-45
Löpande kostnader	8 122	10 845	8 775	-2 070
Sa kostnader	10 701	14 047	11 933	-2 115
Resultat	1 209	2 838	3 090	252

3.2.4 Analys av ekonomi

3.2.5 Åtgärder

Inga åtgärder krävs.

3.2.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	 Klimatlöfte 3 (2022) Våra nya personbilar är klimatbonusbilar.

3.2.7 Analys av måluppfyllelse

Enheten har uppnått målet.

3.2.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Västerråda	2 426	-1 304	13	1 109	Bokslut 2022, övergår
Tekniska övergripande	300	-300	0	0	Delårsbokslut
Summa	2 726	-1 604	13	1 109	

3.2.9 Analys av utfall

Tekniska övergripande är omfördelat till Traktorredskap för Gata/Park.

3.2.10 Slutredovisning

Västerråda

Total budget: 10 662 tkr. Utfall: 9 553 tkr

Projektet har pågått under åren 2012–2022. Ny infrastruktur har skapats tillsammans med Trafikverket runt Melleruds

handel i form av nya vänstersvängfält på Lv166 samt E45. Även projektering av ny gångbro gjordes i början av projektet men valdes bort under projektets gång pga. kostnadsskäl.

Mark har köpts in norr om rondellen samt att ny lokalgata har byggts norr om Melleruds handel. Sista åren har projektet hållits öppet pga. arbete med att få till framkomlighet för långa specialtransporter kombinerat med att höja säkerheten för oskyddade trafikanter.

Projektet slutredovisas med ett överskott på 1 109 tkr som övergår i nytt projekt med namn Infrastruktur Västerråda där målet är att få till åtgärder för oskyddade trafikanter kring norra rondellen.

3.2.11 Framtid

Enhetens arbete löper på bra. Det är mycket ärenden som gör att man måste prioritera dagligen. En glidning har skett av ärenden som rör kommunens miljöarbete över till samhällsbyggnadsförvaltningen från kommunstyrelseförvaltningen. Detta gör att det har blivit ytterligare fler frågor att hantera på befintlig bemanning. Hittar man en bra hantering på detta så är förhoppningen att man kan få en mer samlad bild av miljöfrågorna vilket är bra.

Efterfrågan på utredningar, ekonomiska konsekvensanalyser, styrdokument, kommunikation etcetera inom alla verksamheter tenderar att öka vilket är svårt att bemöta med befintlig bemanning. Här ser vi en utmaning i att bemöta detta och ändå bibehålla en bra arbetsmiljö.

Vi ser ett behov av att få till en tydligare målbild gällande hur vi kan dra nytta av digitalisering och ytterligare e-tjänster. Här behöver vi få fram en planering på hur vi kan komma vidare.

3.3 Fastighetsenheten

3.3.1 Verksamhetsbeskrivning

Fastighet driver och förvaltar alla kommunens egna fastigheter som nyttjas av förvaltningarna eller hyrs ut externt. Vi består av ca 17 medarbetare. Vi utför fastighetsskötsel och verksamhetsvaktmästeri. Vi har egna snickare som utför mindre renoveringar och ombyggnationer. Sedan 1 augusti i år har vi även anställt en ventilations- och energiingenjör som kommer jobba med energibesparingsåtgärder och våra ventilationsaggregat. Vår projektingenjör projektleder och upphandlar både stora och små projekt. Inom Fastighetsenheten jobbar även vår mark- och exploateringsingenjör med alla frågor som rör all mark som ägs av Melleruds kommun. Sunnanå Hamn hanteras också av oss. Fastighetsbeståndet består av ca 75 100 m² med fördelningen 20% Soc, 45% KUN, 19% KS, 11% externa/övriga hyresgäster, 5% Föreningar samt 1% ej uthyrningsbara objekt. Bostadsanpassning för privat personer handläggs också av fastighetsenheten.

3.3.2 Händelser under året

På Bergs våning ett har renovering och anpassning utförts och Hemtjänsten har flyttat in i dessa lokaler.

Efter branden på Fryken så har lokaler återställtts och verksamheten har flyttat tillbaka i bättre lokaler än de hade tidigare då vi ändrat lite efter verksamhetens önskemål.

Klacken 24 har köpts under året för att användas som förråd för hela förvaltningen och marken kommer att arrenderas av Fjärrvärmen till sin utbyggnad av panncentralen.

En energi- & ventilationsingenjör har anställts för att öka fokus på energieffektiviserings arbeten.

Sunnanå hamn har fått en rejäl ansiktslyftning med nya soffor och planteringar. Vi har även byggt om bryggor och gjort grillstugan tillgänglighetsanpassad. En hiss är monterad för att hjälpa personer med funktionsnedsättningar att ta sig i och ur båtar.

Även i år så har antalet besökare ökat mot tidigare år, största ökningen består av husbilar.

Bergs barack har renoverats för att kunna användas igen efter Rehabs flytt till Fagerlidshemmet.

Mycket tid har lagts på säkerhetsarbete för att klara el och vattenförsörjning i prioriterade lokaler såsom särskilt boende, skolor och restaurangköken. Vi har också utfört en övning för att testa funktionerna.

På grund av nedsläckning av kabelnätet så har vi installerat fiberuppkoppling i alla boenderum på Fagerlidshemmet för att de ska få tillgång till TV, data och telefon.

3.3.3 Driftredovisning

Enhetschef Peter Mossberg

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-66 818	-71 838	-65 781	6 057
Personalkostnader	7 905	8 477	8 427	-50
Löpande kostnader	69 721	74 347	71 249	-3 098
Sa kostnader	77 627	82 823	79 675	-3 148
Resultat	10 809	10 985	13 894	2 909

3.3.4 Analys av ekonomi

Enheten visar ett resultat på 2,9 mnkr.

Prognosen var ett underskott mot budget på -2,0 mnkr.

Avvikelser från budget är ökande intäkter från markförsäljning med 1,6 mnkr, försäkringsersättningar med 1,1 mnkr.

Den stora avvikelsen mot prognosen beror på kostnaden för energi som ju ökat väldigt under året. Denna ökning fick vi kompensation för efter att prognosen gjorts.

3.3.5 Åtgärder

För att täcka de ökande energikostnaderna så fick enheten den begärda extra ramtilldelning enligt de diskussioner som förts under året.

I övrigt så har budget hållits och inga övriga åtgärder krävs.

3.3.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	 Klimatlöfte 14 (2021): Genomföra potentialstudie för energieffektivisering.
		 Klimatlöfte 14 (2022) 14.Vi genomför energieffektiviseringar.
		 Klimatlöfte 15 (2022) Vi bygger i trä.
		 Klimatlöfte 16 (2022) Vi installerar solenergi.
		 Minska antalet driftstörningar i våra verksamheter.
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Verka för attraktiva miljöer Målet uppfyllt	 Utveckla minst tre lekmiljöer årligen under 2021–2023.

3.3.7 Analys av måluppfyllelse

Målen uppfyllda förutom Solcellerna där vi ska upphandla i början av 2023.

3.3.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Polisstationen tillgänglighetsanpassning	870		12	858	Fortsätter
Ny entré kommunhus, projektering	300		0	300	Fortsätter
Tillgänglighetsanpassning kommunhus - utredning	100		14	86	Fortsätter
Renovering Bergs	4 442	1 275	5 635	82	Fortsätter
Tillgänglighet Fastighet 2020	0		-28	28	Bokslut 2022
Rådavallen, friidrott - allvådersbanor/MIF	2 185		240	1 944	Fortsätter
Om -Ny byggnad förråd	2 600		0	2 600	Fortsätter
Upprustning lokaler inom skolvht	100		92	8	Delårsbokslut
Elverk 2021	400	-400		0	Bokslut 2022
Elverk portabla 2022	400	400	1 983	-1 183	Fortsätter
Campingen Håverud	450	-225	0	225	Fortsätter
Takbyte 2022	750		721	29	Bokslut 2022
Fönsterbyte Georgsgatan	400	-400	0	0	Bokslut 2022
Ventilation fastigheter	0	650	663	-13	Bokslut 2022
Uppdatering av utemiljö skolor	400		427	-27	Bokslut 2022
Solceller Rådaskolan	1 300		93	1 207	Fortsätter
Åsebro skola, fettavskiljare köket	130		135	-5	Bokslut 2022
Byggnad vid Röda stugan Sunnanå	750	-150	0	600	Fortsätter
Köp Klacken 24	3 000	800	3 279	521	Fortsätter
Turistinformationen Dalslands Center	100	-100	0	0	Bokslut 2022
Styrssystem Rådahallen	600		0	600	Fortsätter
Kameraövervakning KUN	500		0	500	Fortsätter
LSS Gården, Stallet ombyggnad	900		431	469	Fortsätter
Utredning Skållerudshemmet	350		20	330	Fortsätter
Projektering, inkl byggnation Åsebro skola	500	2 000	1 067	1 433	Fortsätter
Fryken, uppbyggnad efter brand		1 570	1 579	-9	Bokslut 2022
Tillgänglighetsanpassning 2022	0	645	302	343	Bokslut 2022, övergår
Vägräcke Sapphult	0	500	466	34	Bokslut 2022
Köp av Coophuset	0	2 500	2 502	-2	Bokslut 2022
Reinvestering	1 500	-500	984	16	Bokslut 2022
Summa	23 026	8 565	22 618	10 973	

3.3.9 Analys av utfall

- **Polisstationen:**
Polismyndighetens kalkyler visar på väldigt höga kostnader då deras säkerhetsstandard måste uppfyllas. Myndigheten har redovisat investeringsnivå som är långt över budgeterat så fortsatta diskussion om investeringsnivå och hyresförhandling pågår.
- **Renovering Bergs:**
Planering av tillgänglighetsanpassning av huvudentré pågår. Pga fuktskador i källaren krävs det dränering i januari runt den äldre delen av Bergs.
Under hösten har mellandelen ytskikts renoveras så att den sedan kan användas som ett bokningsbart konferensrum samt ett grupprum.
I baracken bedriver AME arbetsbedömning samt lättare arbete i verkstad. Vi har under hösten dragit in vattenburen värme som är ansluten till kommunens fjärrvärmenät tidigare har det varit direktverkande el i denna byggnad.
Ett nytt ventilationsaggregat kommer monteras under 2023.
Arbete med fler parkeringar för personalen utförs till våren 2023.
- **Rådavallen**
Föreningarna lämnade innan sommaren in sin ansökan till Allmänna arvsfonden. I oktober kom beslut från ARV att de beviljar ca 5 miljoner kronor till projektet, förutsatt att det genomförs i sin helhet. Kalkylen för projektet överstiger kommunens beslutade investeringsbudget plus bidrag från ARV. Föreningarna fortsätter att söka bidrag och sponsorer under våren 2023.
- **Kommunförrådet**
Arbetet är beslutat att återupptas i januari 2023.
- **Elverk portabla 2022**
8 st större elverk inköpta under hösten 2022. Fastigheter har anpassats och byggts om för möjlighet till inkoppling av reservkraftverk. Även mindre elverk är inköpta för att kunna driva mindre fastigheter såsom förskolor, gruppboheter mm.
Behovsanalyser och inventeringar ligger till grund för investeringar och prioriteringar.
- **Campingen Håverud**
Arbete med förstärkning av el och grävatten utförs våren 2023.
- **Solceller**
Framtagande av förfrågningsunderlag är under arbete och vi räknar med att lägga ut upphandling av 2 anläggningar i början på 2023 för installation under våren 2023.
- **Byggnad vid Röda stugan Sunnanå**
Byggnad kommer att rivas och återuppföras i samma utseende. Utförs under våren 2023.
- **Köp Klacken 24**
Fastighetsenheten har köpt Klacken 24 som kommer användas till förråd för flera enheter inom Samhällsbyggnad och andra förvaltningar, idag hyr vi förrådslokaler externt. Byggnaden kommer delvis renoveras under 2022–2023. Marken på Klacken 24 kommer arrenderas av Fjärrvärmeenheten som bygger ny miljövänlig anläggning under 2022–2023.
- **Styrssystem Rådahallen**
Nytt styrsystem för bassängrening. Arbete startar upp i januari 2023.
- **LSS Gården, Stallet ombyggnad**
Under hösten har vi byggt om bef RWC så att godkända mått uppfylls. Utökning av verksamhetens lokaler i outnyttjad del i ladan som byggts om till ett rum, en WC samt ett förråd med tvättmaskin. Golv har justerats och byggts upp för att få bort flera nivåskillnader.
Förbättring i tvättstuga och kök i huvudbyggnad har även utförts.
Under våren 2023 ska fasad, tak och gård fixas till.
- **Utredning Skållerudshemmet**
Arbetsgrupp med representanter från fastighet samt verksamhet har gått igenom önskemål och behov. Arkitekt är anlitad för framtagande av underlag för åtgärder som ska utföras.
Mindre byggarbeten kommer genomföras i början av 2023 sedan beräknas resterande arbeten löpa på under året efter godkännande.

- **Åsebro Skola**
Under hösten låg förfrågningsunderlag ute på E-avrop för en totalentreprenad. Sex anbud inkom och vinnande anbud lämnades av L:E Gruppen AB. I december startade projektet med att anlägga den nya parkeringen samt detaljprojektering.
- **Tillgänglighetsanpassningar 2022**
I Sunnanå hamn har en personlyft installerats bredvid Stenmagasinet. Bryggor och trappan vid grillstugan har åtgärdats samt har hårdgjord yta fram till grillstugan anlagts. Rådahallens anpassade omklädningsrum är i stort sett klart. Fagerlidsskolans entré till gymnastiksal är tillgänglighetsanpassad med en ramp.

3.3.10 Slutredovisning

Elverk 2021

Projektet slutredovisas och 400 tkr överförs till Elverk portabla 2022.

Takbyte 2022

Takbyte på gymnastikbyggnad på Karolinerkolan utfördes under sommarlovet samt Rådaskolans tak ut mot Parkgatan har lagts om inför att solceller ska placeras på det taket.
Av anslaget 750 tkr återstår 29 tkr. Projektet slutredovisas

Fönsterbyte Georgsgatan

Projektet slutredovisas och 400 tkr har överförts till Ventilation fastigheter.

Ventilation fastigheter

Byte av 2 st aggregat på Fagerlidsskolan.
Anslaget på 650 tkr överskreds med 13 tkr. Projektet slutredovisas.

Uppdatering av utemiljöer skolor.

Utemiljöer som vi under året har utvecklat är på Nordalsskolan, Kroppefjälls förskola och Åsebro. Anslaget på 400 tkr överskreds med 27 tkr. Projektet slutredovisas.

Åsebro skola, fettavskiljare köket

Fettavskiljare till storköket utbytt.
Anslaget på 100 tkr överskreds med 5 tkr. Projektet slutredovisas.

Turistinformationen Dalslands Center

Projektet slutredovisas och 100 tkr har överförts till Ventilation fastigheter.

Fryken

Verksamheten har flyttat in och kan bedriva full verksamhet. Under återställningsarbete har vi förbättrat bla. omklädningsrum och ändrat planlösning för att skapa ytterligare ett kontor.
Slutreglering med försäkringsbolaget klart.
Anslaget på 1570 tkr överskreds med 9 tkr. Projektet slutredovisas.

Tillgänglighet Fastighet 2020

En ingående balans fanns på detta projekt och den har bokförts om och finns nu i utfallet på Tillgänglighetsanpassning 2022. Projektet slutredovisas med en avvikelse på -28 tkr.

Tillgänglighetsanpassning 2022

Projektet slutredovisas med ett överskott på 343 tkr som övergår i nytt projekt Tillgänglighetsanpassning 2023.

Vägräcke Sapphult

Vägräcke uppfört enl krav i detaljplan för Sapphult.
Av anslaget på 500 tkr återstår 34 tkr. Projektet slutredovisas.

Köp av Coophuset

Köpet av Coophuset är genomfört till en kostnad på 2500 tkr överskridande 2 tkr är lagfartskostnader. Projektet slutredovisas.

Reinvestering

Diskmaskin Sunnanå Restaurang
Fiber Fagerlidshemmet för att ersätta nedlagt kabel-tv nät och telefon
Relining av avloppsstammar duschrum på simhallssidan samt utbyte av bubbelpool Rådahallen.
Av anslag på 1500 tkr har 500 tkr omfördelades till Torgprojektet. Av anslaget återstår 16 tkr. Projektet slutredovisas.

3.3.11 Framtid

Vi kommer att fokusera på energiförbrukning för att optimera denna.

Större projekt som kommer att pågå är utbyggnad av Åsebro skola och projektering av Börsenhuset, vad behöver vi göra för underhåll och ombyggnationer i framtiden.

Workshop om Coophuset kommer att hållas under 2023 för att få idéer om vad vi ska använda detta hus till.

Det pågår även workshop om Sunnanå hamn och hur kan denna utvecklas på ett positivt sätt för turister och kommunens innevånare.

Ny hyresgäst på Dalslands Center kommer också att kräva anpassning av dessa lokaler.

3.4 Gata parkenheten

3.4.1 Verksamhetsbeskrivning

Gatuenhetens ansvarsområden är gator, skyltning och vinterväghållning, grönyteskötsel, skötsel av vandringsleder, skötsel av kommunens fordon, snöröjning på alla kommunala gator samt gång- och cykelvägar, offentlig belysning, underhåll av lekplatser samt skötsel av fyra kommunala badplatser. Gatuenheten utför projekt samt underhållsarbeten tillsammans med andra enheter. Parkenheten tillhandahåller specialistkunskap inom grönytesektorn samt deltar i aktiviteter som marknadsför Melleruds kommun och bidrar till en attraktiv kommun att vistas, arbeta och bo i.

3.4.2 Händelser under året

Verksamheten löper på bra. Hittills under året så har man bland annat färdigställt satsningarna kring att rusta upp vårt torg och ny belysning på våra elljusspår i Dals Rostock och Åsensbruk. Arbete med ledningsförnyelse på Esplanadgatan samt Skolgatan är klart det som återstår är färdigställande av ytskikt som kommer att utföras under 2023. Utbyggnaden av belysning av Lilla spåret i Håverud har blivit försenad pga. att vi väntat på en fladdermus utredning. Upphandlingen kommer att komma ut under första kvartalet 2023.

3.4.3 Driftredovisning

Enhetschef Martin Eriksson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-15 981	-16 573	-16 601	-28
Personalkostnader	8 221	8 356	8 924	568
Löpande kostnader	22 612	23 926	22 858	-1 068
Sa kostnader	30 834	32 282	31 782	-500
Resultat	14 853	15 709	15 181	-528

3.4.4 Analys av ekonomi

Bokslutet visar ett underskott på -0,5 mnkr.

Prognosen beräknades bli ett underskott på -0,5 mnkr.

Personalkostnaderna har varit lägre under året mestadels beroende på vakant chefstjänst och någon sjukskrivning, Överskott mot budget var 0,5 mnkr.

Kostnaderna har varit högre för offentlig belysning där framför allt ronderingen har överskridit budget med 0,5 mnkr

Kostnaden för vinterväghållningen drog också i väg under december månad så budget överskrids med 0,4 mnkr.

3.4.5 Åtgärder

Enheten erhåller lite högre budget för 2023 efter en översyn på kostnader för yttre fastighetsskötsel mot Fastighetsenheten.

I övrigt är det uppföljningar som sker månadsvis för att budget ska kunna hållas under 2023.

3.4.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	 Klimatlöfte 1 (2022) Vi har en laddplan för kommunen. Minska antalet driftstörningar i våra verksamheter.
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Verka för attraktiva miljöer Målet uppfyllt	 Utveckla minst tre lekmiljöer årligen under 2021–2023.

3.4.7 Analys av måluppfyllelse

Målen uppfyllda.

3.4.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Torg/Parker	-2 191		886	-239	Bokslut 2022
Tillgänglighetsanpassningar inkl. skyltning Torget	575				
Centrumutveckling - torg/parker	1 000				
Reinvestering Gata/park		500			
Reinvestering Fastighet		500			
Tillgänglighetsanpassningar Gata-Park 2020	191				
Tillgänglighet fastighet 2020	72				
Utbyggnad Sapphult	59		49	10	Bokslut 2022
Ängenäs busshållplats	596		686	-91	Bokslut 2022
Ängenäs busshållplats, bidrag	0		-350	350	Bokslut 2022
Ängenäs cirkulationsplats, bidrag	0		-785	785	Bokslut 2022
Inmätningstrustning	175		180	-5	Delårsbokslut
Gator runt Ugglan	1 250		10	1 241	Fortsätter
GC-väg Vita Sannar - Sunnanå - avtal, skyltning	190		48	142	Fortsätter
Elljusspår belysning 2020	746	-144	458	144	Delårsbokslut
Elljusspår belysning 2021	-144	144		0	Delårsbokslut
Traktorredskap Park	0	300	102	198	Fortsätter
Uppdatering lekplatser 2022	300			300	Bokslut 2022, övergår

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Utbyte Gatubelysning 2022	500	600	1 038	62	Bokslut 2022, övergår
Belysning lilla spåret, Åsensbruk	1 700		95	1 605	Fortsätter
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område	300			300	Fortsätter
Trafikhöjande åtgärd korsning N.Kungsg/Bergsg.	500			500	Fortsätter
Trafik/Trivselåtgärder Österrådaplan/Telaris	500	-500		0	Bokslut 2022
Ny traktor	500		685	-185	Delårsbokslut
Sandlada	200			200	Fortsätter
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning 2022	1 000	-645	212	143	Bokslut 2022, övergår
Köp av Åsen 1:159 parkmark	0	254		254	Fortsätter
Reinvestering	600	-500	85	15	Bokslut 2022
Reinvestering asfalt 2022	4 200	4 500	5 840	2 860	Bokslut 2022, övergår
Summa	12 818	5 009	9 239	8 588	

3.4.9 Analys av utfall

Här följer kommentarer kring de investeringsprojekt som har större avvikelse:

Torg/parker

Förnyelsen och upprustningen av Köpmantorget har pågått under en längre tid och endast några små förändringar återstår. Prognosen visade på en fördyring med drygt 400 tkr. Detta beror främst på att vi valt att investera i en ny fontän som informerades om innan arbetet startade men även att materialpriser ökat markant. Avvikelsen blev - 239 tkr.

Gator runt Ugglan

Detta projekt har senarelagts för att vänta in att byggtrafiken skall avta för Hovdals byggnation. Tydligare utredning kring trafiksituationen vid Fagerlidsskolan krävs innan man definitivt kan besluta om vilka åtgärder som skall vidtas.

Trafikutredning tung trafik, Östra industriområdet.

Detta arbete har ej startat ännu. Pga. vakans på enhetschefsposten på Gata/Park så har detta arbete inte utförts under 2022.

Trafik/Trivselåtgärder Österrådaplan/Telaris

Detta projekt kommer utebli. Behovet är i dagsläget inte tydligt och detta behöver utredas mer. Detta belopp kommer i stället omflyttas till att finansiera staket på Sapphult som saknar finansiering. Detta är ett krav i detaljplanen för att möjliggöra byggnation på området.

Sandlada

Detta projekt har vi skjutit över till 2023 och vill samordna med ombyggnad av kommunförråd. Båda dessa projekt behöver den nya enhetschefen för Gata/Park var med och utforma.

Belysning lilla spåret, Åsensbruk

Här har tillstånd och upphandling gjort att det dragit ut på tiden och projektet får utföras under 2023.

3.4.10 Slutredovisning

Torg/parker

Projektet har haft en total budget på 4,2 mnkr och den överskreds med -239 tkr. Detta beror främst på att vi valt att investera i en ny fontän som informerades om innan arbetet startade men även att materialpriser ökat markant. Projektet slutredovisas.

Utbyggnad Sapphult

Har varit ett lite belopp om 59 tkr som kvarstod och detta har använts till en ändring på en infart. Projektet slutredovisas.

Ängenäs busshållplats

Budget 600 tkr och resultatet blev 691 tkr, bidrag har erhållits med 350 tkr. Projektet har slutförts enligt plan och slutredovisas.

Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning 2022

Beloppet 1 mnkr delas med fastighet och Gata/Park och har i år haft en budget på 355 tkr.

Vi har gjort gångstråk för synskadade på trottoaren fram till Biblioteket.

Projektets överskott 143 tkr övergår i nytt projekt Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning 2023.

Utbyte gatubelysning 2022

Budget var 1,1 mnkr. Beloppet har till största delen använts för att byta belysning i samband med projekten VA utför på våra gator. Några mindre sträckningar utanför VA projekten har även bytts ut. Projektets slutredovisas och överskottet på 62 tkr övergår i nytt projekt Utbyte gatubelysning 2023.

Uppdatering av lekplatser 2022

Ingen lekplats är utförd under året.

Projektets överskott 300 tkr övergår i nytt projekt Uppdatering lekplatser 2023.

Trafik/Trivselåtgärder Österrådaplan/Telaris

Detta projekt kommer utebli. Beloppet på 500 tkr kommer i stället omflyttas till att finansiera staket på Sapphult som saknar finansiering. Projektet slutredovisas.

Reinvestering asfalt 2022

Budget är 8,7 mnkr och har använts till asfaltering av gator i samband med VA projekten. Övriga gator under året är bl.a del av Storgatan och P D Lundgrensgatan. Projektet slutredovisas och överskottet 2,8 mnkr tkr övergår i nytt projekt Reinvestering asfalt 2023.

3.4.11 Framtid

En ny enhetschef för enheten är tillsatt från 1 november. Vi kommer att fortsätta arbetet med att renovera samt behovs anpassa lokalerna för enheten, för att optimera gemensamhetsutrymmen samt kontorslokaler för att skapa närhet mellan ledning och medarbetare. Vi ser en stor prisökning för material inköp av tjänster vilket försvårar vårt ekonomiarbete kring renoveringar samt underhåll av vår infrastruktur. Vi öskar kartlägga våra cykelstråk i kommunen för att utreda så att dessa blir så säkra och optimala som möjligt.

3.5 Offentlig Renhållning & Plan & bygg

3.5.1 Verksamhetsbeskrivning

Offentlig Renhållning

Offentlig renhållning i Melleruds kommun sköts av samhällsbyggnadsförvaltningen med hjälp från AME. Offentlig renhållning utför daglig städning utomhus vid kommunala ytor som torg, gångbanor och vid FTI` s förpackning och tidnings insamlingsstationer. De utför också tömning av papperskorgar & hundlatiner. Tar bort klotter på kommunala fastigheter, samt dumpning på kommunal mark. Utför snö- & halkbekämpning vid kommunala fastigheter. Under detta ansvar ingår förvaltning av kommunens skogsinnehav och skrotbilar.

Plan-och Byggenheten

Samhällsbyggnadsförvaltningens plan- och byggenhet ansvarar för bygglovgivning, marklov, rivningslov, strandskyddsdispenser, handlägger bygglovsärenden, tillståndsärenden och förhandsbesked samt byggkontroll och tillsyn över att plan- och bygglagen och tillhörande förordningar följs. Fysisk planering - översiktsplaner, områdesbestämmelser & detaljplaner samt mätning, kartproduktion och GIS-samordning.

3.5.2 Händelser under året

Lakvatten Hunnebyn:

Arbetet med att se varför vi får så mycket lakvatten från den täckta deponin på Hunnebyn fortsätter. Geoteknisk undersökning har utförts på själva deponin då det finns misstankar om att uppbyggnaden och beskaffenheten kan vara bristfällig. Installation av nytt grundvattenrör för att möjliggöra ytterligare miljötekniska provtagningar och tester har utförts. Genomgång av geoteknisk undersökning redovisades under hösten 2022. Arbeta med att ta fram nytt kontrollprogram på begäran från Länsstyrelsen har genomförts där man måste ha med årliga inmätningar av deponin för att se framtida sättningar. Förslag är att man i stället genomför inmätning vart 3:e år och att gasmätningar genomförs

årligen. Nya provtagningspunkter har tagits fram för att bättre kunna jämföra in/ut värden.

Deponi Hunnebyn:

Arbete med att röja deponin vid Hunnebyn från sly/gräs är klar. Detta är viktigt så att sluttäckningen inte förstörs.

Plan & Byggenheten:

Suzanne Håkansson tillträdde vid årsskiftet den nya tjänsten som chef för Plan- och byggenheten.

Under våren påbörjade även Elin Melin sin tjänst som bygglov- och tillsynshandläggare.

3.5.3 Driftredovisning

Enhetschef Suzanne Håkansson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-2 017	-2 602	-3 426	-824
Personalkostnader	1 038	4 327	4 652	325
Löpande kostnader	2 898	4 066	4 577	511
Sa kostnader	3 936	8 393	9 229	836
Resultat	1 919	5 791	5 803	12

3.5.4 Analys av ekonomi

Offentlig renhållning:

Bokslutet visar ett underskott på ca -0,6 mnkr.

Enhetens prognos var ett underskott på -0,3 mnkr.

Kostnaden för utredningen av lakvattenöverskred budget med ca 0,2 mnkr

Länsstyrelsen har ålagt kommunen att genomföra en utredning av mängden lakvatten som pumpas till Sunnanå RV, då det enligt deras tillstånd inte får hanteras denna mängd lakvatten. Handlingsplan är framtagen och ska redovisas till Länsstyrelsen under 2023.

Plan & Byggenheten:

Bokslutet visar ett överskott på ca + 0,6 mnkr

Enhetens prognos var resultat enligt budget

Konsultkostnader för detaljplanarbetet och kartor har varit mindre än beräknat med ca 0,4 mnkr. Vissa projekt pågår men som inte slutredovisats ännu.

3.5.5 Åtgärder

Ekonomisk översyn av hur externa och interna debiteringar genomförs så att de är i balans med budget.

3.5.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Verka för attraktiva miljöer Målet uppfyllt	 Antal planprioriteringsprogram som innehåller minst två områden för bostäder

3.5.7 Analys av måluppfyllelse

Målet har uppnåtts för 2022

3.5.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Asfalt vid Hellbergs FTI-station	250		151	99	Bokslut 2022
Summa	250	0	151	99	

3.5.9 Analys av utfall

Asfalt vid Hellbergs FTI-station:

Lägre beräknad kostnad för grundarbete inför asfaltering.

3.5.10 Slutredovisning

Asfalt vid Hellbergs FTI-station

Budget var 250 tkr och kostnaden blev lägre än beräknat med 99 tkr. Projektet slutredovisas.

3.5.11 Framtid

Offentligt Renhållning:

Översyn av hur enheten i samarbete med AME ska utföra de uppdrag som ligger under Samhällbyggnadsförvaltningen ansvar, det framtida behovet är att om möjligt få anställa handledare och som kan ge en stabilitet med en grundbemanning som består och som kan vara ett stöd för de deltagare som behöver detta och säkerställa att de uppdrag offentlig renhållning utför idag kan genomföras i fortsättningen.

Utredning för att lokalisera vart mängden lakvatten kommer ifrån, då vi idag pumpar 10 gånger mer lakvatten än vad tillståndet säger, är klar och nu kommer det stora arbetet inför framtiden att genomföra vissa delar i en handlingsplan för att minska mängden Lakvatten.

Förslag från kommunen om lakvattnets rening samt varför mängden lakvatten överstiger det tillåtna värde måste lämnas till Länsstyrelsen innan de kan ta ett slutgiltigt beslut angående hur lakvatten från den nedlagda deponin ska tas om hand i framtiden.

Plan & Byggenheten

Under året kommer bygghandläggare att vara delvis föräldraledig.

Målet är att fortsätta arbeta för att bibehålla korta handläggnings-/beslutstider och god service.

För verksamhetens del är det av stor vikt att hålla sig uppdaterad på nya lagstiftningar som kommer regelbundet.

Framtiden kräver också en ökad digitalisering och även här har arbetet påbörjats för att hantera framtida krav med exempelvis e-arkiv och framtagande av digitala detaljplanhandlingar, även krav på att gamla detaljplaner ska digitaliseras.

3.6 Serviceenheten

3.6.1 Verksamhetsbeskrivning

Serviceenheten inrymmer kost, lokalvård, mattransport och kontorsvaktmästeri och har 52 tillsvidareanställda och ca 26 timanställda. I kommunen finns för närvarande 4 produktionskök. Kommunens livsmedelspolicy samt måltidspolicy följs och vi markerar ursprungsland för kött och fågelprodukter samt fiskrätter enligt godkända vatten och fiskemetoder från hållbart bestånd (MSC) på våra matsedlar.

Vårt mål är att ha 100% svenskt kött/kyckling. Kommunens skolmatsedlar finns som en applikation i mobiltelefon.

Tillsammans med Dalslandskommunerna och Säffle kommun har ett kostdatasystem införts. Datasystemet går under namnet "Matilda". Våra produktionskök har hög standard och är i mycket bra skick. Lokalvården städar idag ca 42 416 m² i kommunens lokaler.

Moderna metoder används till exempel miljövänliga rengöringsmedel och användning av städmaskiner.

3.6.2 Händelser under året

Vi fortsätter arbetet med att minska på halvfabrikat genom att göra saker själva, till exempel med att baka bröd, panera fisk, göra egna pannbiffar och stekar. Vi har även ökat samarbetet mellan våra produktionskök samt utökat vår produktion av egna köttbullar till hela kommunen.

Vi jobbar fortsatt med måltidsupplevelser för våra äldre samt nyttigare mellanmål till äldreomsorgen.

Vi har jobbat mycket med att minska matsvinnet genom att bland annat öka tydligheten, kommunikationen och anpassa matsedeln. Vi har även anpassat matsedeln till att bli mer klimatsmart. Karoliner skolan har fått en ny modern ugn.

Vi har jobbat med vår krisberedskap och har 14 dagars beredskap med livsmedel i köken.

Ny upphandling för närproducerade livsmedel är gjord under året. Det blev ca 80 produkter som finns tillgängliga för oss att handla.

Vi har tillsammans med hemvården infört beställning av mat i en webbtjänst för att bli mer effektiva och minska pappers användandet. Vi har även infört e-tjänst för specialkost i skolan.

Vi har polerat en stor mängd golv under året. Detta är bra för arbetsmiljön samt för golvens livslängd. Fagerlidshemmet har tillkommit med en stor städyta för lokalvården. Vi har startat en egen städakademi för utbildningar inom lokalvård. Hela serviceenheten har haft ergonomiutbildning för bättre arbetsmiljö.

3.6.3 Driftredovisning

Enhetschef Martin Zetterström

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-39 617	-42 286	-41 527	759
Personalkostnader	24 815	26 311	26 375	64
Löpande kostnader	14 874	17 023	16 584	-439
Sa kostnader	39 689	43 334	42 959	-375
Resultat	72	1 048	1 432	384

3.6.4 Analys av ekonomi

Bokslutet visar ett överskott på 384 tkr.

Prognosen visar på ett underskott på -1,4 mnkr.

Överskottet beror på tillskott i budgeten för ökade kostnader för livsmedel.

- Avvikelsen mot budget beror på höjda livsmedelskostnader med 9,66% från maj. Avtalsstart för nya livsmedelsupphandlingen från 1 juni med en extra höjning på 5% samt höjning i september på 9,33%. Novemberhöjningen blev 6,32% på avtalet. Höjningarna beror på kriget i Ukraina, höga transportkostnader, höga energipriser samt svårigheter med tillgång.
- Ökade kostnader för drivmedel för mattransporten.

3.6.5 Åtgärder

Åtgärder under 2023 för att hålla budget:

- Kan behöva göra ändringar i matsedel samt inköp.
- Försöka minimera matsvinn.
- Ändra recept som vi har hög kostnad på.
- Försöker minimera köp utanför avtal.
- Begära extra kommunbidrag för ökade livsmedelskostnader. Höjningen på avtalet i februari 2023 är 5,85%.

3.6.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	 Klimatlöfte 12: Minska matsvinn i offentlig verksamhet.
		 Klimatlöfte 13: Klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet ska minska per kg inköpta livsmedel.
		 Klimatlöfte 13: Klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet ska minska per måltid.

3.6.7 Analys av måluppfyllelse

Av nämndens mål bedöms uppnås 67% vid årets slut.

Klimatlöfte 13: Klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet ska minska per kg inköpta livsmedel. Detta mål har vi uppnått efter genomförda ändringar av matsedel och inköp, men ett fortsatt arbete krävs för att hålla klimatpåverkan på denna nivå.

Klimatlöfte 12: Minska matsvinn i offentlig verksamhet. Vi kommer att minska matsvinnet, men målet på 45 g/portion har vi inte nått riktigt pga mottagningsköken. Vi behöver öka kommunikationen mer mellan kök och mottagningskök samt öka förståelsen från andra enheter. Vi har sänkt svinnet från 80 g/portion till 55 g/portion. Högst svinn har vi på mottagningsköken.

Vi kommer inte att nå ända fram med detta klimatlöfte.

3.6.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Stolar Nordalskolan	120		116	4	Delårsbokslut
Stekbord Åsebro	70		0	70	Delårsbokslut
Diskmaskin Fagerlidskolan	50		66	-16	Bokslut 2022
Ugn Karolinerkolan	150		143	7	Bokslut 2022
Avsvalningskyl Skållerudshemmet	50		51	-1	Bokslut 2022
Köksblandare Råda köket	80		75	5	Bokslut 2022
Maskiner lokalvården	100		74	27	Bokslut 2022
Summa	620	0	525	95	

3.6.9 Analys av utfall

- **Stekbord Åsebro**
Detta projekt avvaktar vi med. Stekbordet är från 1986 men är väl fungerande och detta äldre stekbord är bättre än nya. Så länge det fungerar.
- **Ugn till Karolinerkolan.**
Detta projekt är upphandlat och är i drift. Budget kunde hållas.
- **Diskmaskin Fagerlidskolan**
Detta projekt är upphandlat och är i drift. Avvikelse mot budget blev -16 tkr. Avvikelsen beror på ökade kostnader på diskmaskiner.
- **Köksblandare Rådaköket**
Detta projekt inköpt och i drift. Budget kunde hållas.

- **Avsvalningsskåp Skållerudshemmet**
Detta projekt inköpt och i drift. Budget kunde hållas.
- **Städmaskiner Lokalvård**
Stor åkbar städmaskin är inköpt till Rådaskolan, denna kommer förbättra arbetsmiljön för lokalvården. Resterande belopp på 27 tkr kommer inte att användas.

3.6.10 Slutredovisning

- **Ugn till Karolineraskolan.**
Detta projekt har löpt på enligt plan och enligt budget. Projektet slutredovisas.
- **Diskmaskin Fagerlidskolan**
Avvikelse mot budget blev -16 tkr. Avvikelsen beror på ökade kostnader på diskmaskiner. Projektet slutredovisas.
- **Köksblandare Rådaköket**
Detta projekt har löpt på enligt plan och enligt budget. Projektet slutredovisas.
- **Avsvalningsskåp Skållerudshemmet**
Detta projekt har löpt på enligt plan och enligt budget. Projektet slutredovisas.
- **Städmaskiner Lokalvård**
Detta projekt har löpt på enligt plan och enligt budget. Projektet slutredovisas.

3.6.11 Framtid

Vi får planera för en fortsatt ökning av livsmedelspriserna under 2023. Åtgärder kommer att behövas. Fortsatt arbete med krishantering för att stärka vårt krisförråd och planering. Fortsatt arbete med att beställningar i hemtjänsten kommer att göras genom programmet Matilda för att få en effektivare hemtjänst i hela kommunen. Golvet i Rådaköket är dåligt och kommer behövas bytas/lagas. Detta kommer att påverka verksamheten väldigt mycket. Vi ser att det finns ett behov av att byta våra tvättmaskiner för moppar och fler städmaskiner för bättre arbetsmiljö inom lokalvården.

3.7 Renhållningsenheten

3.7.1 Verksamhetsbeskrivning

Renhållningen ansvarar för kommunens hämtning och omhändertagande av hushållsavfall där även slamsugning av enskilda avlopp ingår. Verksamheten är en affärsverksamhet och särredovisas. I Melleruds kommun finns Hunnebyns avfallsanläggning som är kommunens återvinningscentral och mottagningsstation för hushållens grov- och farliga avfall. Allt avfall som kommer in till Hunnebyn transporteras ut från anläggningen för behandling. Inget hushållsavfall tas emot. Hämtning av hushållsavfall och slamsugning sker av gemensamt upphandlad entreprenör med kommunerna Bengtsfors, Dals Ed och Färgelanda. Hushållsavfallet fraktas efter insamling direkt till Trollhättan där det lastas om och transporteras vidare för behandling, Matavfall blir till biogas och övrigt avfall förbränns och blir till el och fjärrvärme. I kommunen finns sju återvinningsstationer som ägs av FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen).

3.7.2 Händelser under året

Besökande på Hunnebyn har varit jämnare fördelat under veckodagarna, samt att det inte är lika många besökande på lördagarna. Detta kan bero på att vi har utökat öppetiderna med kvällsöppet 1 g/vecka samt att vi har öppet flera lördagar på året.

Årtal	2021	2022
Fria besök antal		6235
Företag/Verksamhet antal	871	537

Personalens arbetstid har schemalagts och arbetar 40 tim/vecka. Handläggare gick i pension den 31 maj och tjänsten varit vakant sedan dess.

3.7.3 Driftredovisning

Enhetschef Suzanne Håkansson

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-14 818	-14 078	-13 468	610
Personalkostnader	2 886	2 231	2 420	189
Löpande kostnader	11 933	11 847	11 048	-799
Sa kostnader	14 819	14 078	13 468	-610
Resultat	1	0	0	0

3.7.4 Analys av ekonomi

Bokslut visar ett underskott på - 0,0 mnkr
Prognosen var ett underskott på - 0,9 mnkr

Hunnebyn ÅVC:

- Avvikelsen mot budget beror bland annat på ökade kostnader i samband med transport och omhändertagande av grovavfallet och omhändertagande av komposthögen som har samlats på över ett flertal år utan åtgärd med totalt: -1,1 mnkr
- Förlorad intäkt totalt på Hunnebyn ÅVC med ca - 0,1 mnkr
- Företagens taxa fördubblades och som gav den minskade intäkten med ca 0,35 tkr Det har varit en minskad besöksnivå från företag/verksamheter.
- För att hålla kostnader nere, har schemaläggning av personalens arbetstid på Hunnebyn genomförts, vilket gav en effekt med minskad övertidskostnad.
- Det har införts begränsade fria besök för hushållen på Hunnebyn som vi inte helt visste hur det skulle slå mot budget, det har registrerats 6 235 fria besök som i snitt skulle ha givit en intäkt på ca 0,6 mnkr.

Hushållets avfall:

- Avvikelsen mot budget beror bland annat på ökade kostnader i samband med omhändertagande av slam med förlorad intäkt på ca -0,5 mnkr.
- Översyn av taxan gjordes inför budget 2022, men det har varit svårt att använda sig av tidigare underlag för att kunna få en så korrekt prognos som möjligt. Där hushållens intäkter inkl kostnader har gett ett positivt resultat med ca + 1,1 mnkr.

Det har under året införts 3 fria besök för föreningar/ideella organisationer som har ett renhållnings abonnemang, samt att dumpningar är fria att lämna vid uppvisande av giltig polisanmälan. Inget sådant har lämnats under 2022.

Fordran på kollektivet enligt tabell

Verksamhet	Ingående skuld (-) /fordran (+) 2022	Vinst (-) /förlust (+) 2022	Utgående skuld (-) /fordran (+) 2022
Renhållning	3 101	48	3 149

3.7.5 Åtgärder

Årlig översyn av taxan i en period av fyra år för att komma i balans med ackumulerat underskott samt att få en prognos som är i balans.

Personalens arbetstid har schemalagts 2022 för att reducera övertidsersättningen.

Hela tiden ha fokus på ekonomi vad gäller kostnader och behov.

3.7.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet delvis uppfyllt	♦ Öka andelen rätt sorterat avfall i kärl för restavfall.

3.7.7 Analys av måluppfyllelse

Plockanalys Matavfall /Restavfall 2022 veckorna 21-22 & 44-45 har man varje vecka plockat ut 50 påsar och vägt dem. Målet är att få så korrekt sorterat i restavfallet.

Vi uppfyller inte målet med 86%

Resultatet från vecka 21–22 & 44–45 visar följande resultat:

Vecka	Vikt	Korrekt sorterat avfall %	Övrigt avfall %	Varav EI-avfall %
21	74,81	82,7	17,3	0
22	73,13	83,7	16,3	2,3
44	76,53	80,9	19,1	0
45	74,13	82,3	17,7	0

Det elavfall som är för vecka 22 är ett eluttag. Jämfört med Bengtsfors, Färgelanda & Dals Ed har Mellerud bäst resultat gällande korrekt sorterat avfall.

3.7.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Utredning kretsloppspark	184		4	180	Forsätter
Etablering Kretsloppspark Hunnebyn --> Fryken	1 000		0	1 000	Forsätter
Nya flak, återvinningsmaterial	240		90	150	Bokslut 2022
Reinvestering	250		0	250	Bokslut 2022
Summa	1 674	0	94	1 580	

3.7.9 Analys av utfall

Utredning kretsloppspark

Behovet av mer medel för utredningar behövs tas med till 2023 då upphandling och fortsatt arbete med kretsloppspark ska genomföras.

Etablering Kretsloppspark Hunnebyn - Fryken

På grund av hög belastning hos upphandlingsenheten kommer upphandlingen påbörjas och inköp kommer ske under 2023, medel flyttas till 2023 och projektet byter namn till Upprustning av Hunnebyns ÅVC

Nya flak, återvinningsmaterial

Container inköpt och behovet uppfyllt.

Reinvestering

Inget behov för dessa medel under 2022.

3.7.10 Slutredovisning

Nya Flak, återvinningsmaterial

Budget var 300 tkr. Container inköpta både år 2021 och 2022. Behovet är uppfyllt och 150 tkr återlämnas. Projektet slutredovisas.

3.7.11 Framtid

I juni 2022 fattade regeringen beslut om ny förordning om producentansvar för förpackningar. Detta innebär att ansvaret för insamlingen av förpackningar övergår till kommunerna den 1 januari 2024. Syftet med förordningen är att öka återvinningen av förpackningar samt att minska mängden förpackningar och förpackningsavfall. Utöver att ansvaret går över till kommunerna ska också en fastighetsnära insamling vara införd i hela landet senast den 1 januari 2027. Inför 2026 ska kommunerna också samla in förpackningsavfall vid populära platser som torg och parker.

Upphandling har påbörjats tillsammans med kommunerna Bengtsfors, Dals Ed och Färgelanda gällande den fortsatta driften av de återvinningsstationer som kommunerna har idag och som från den 1 januari 2024 är ett kommunalt ansvar. Vi vet ännu inte vilken ekonomisk påverkan detta kommer till att bli på kollektivet, då Naturvårdsverket ska ta fram en ersättningsmodell för finansieringen av kommunernas insamling.

3.8 VA-enheten

3.8.1 Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetens uppgift är att försörja de delar i kommunen som har kommunalt vatten och avlopp med dricksvatten av god kvalitet samt en avloppsrening som uppfyller myndigheternas krav. För detta ändamål finns tre vattenverk, tre reningsverk, 49 avloppspumpstationer samt 64 LTA-pumpstationer för enskilda fastigheter i kommunen. Enheten är en affärsdrivande verksamhet och särredovisas.

3.8.2 Händelser under året

I augusti kom ett kraftigt skyfall i Mellerud som ledde till källaröversvämningar i 30-talet fastigheter. Värst drabbat var området uppströms Rådahallen. Åtgärderna på Skolgatan för ovidkommande vatten kommer att förbättra situationen i området, men inte lösa hela situationen för denna typ av nederbörd.

Utförda större arbeten på verken:

Kolfiltren i Vita Sannars vattenverk är bytta.

By trappa Sverkersbyn, enligt arbetsmiljöarbetet.

Gasfackla, nytt tändsystem för att eliminera drift bekymmer.

Nya pumpstation i Vita Sannar, Strandvägen vägen.

Genomgång av alla riskbedömningar för de kemikalier som finns i verksamheten.

Det har även tagits fram arbetsbeskrivningar för kemikaliehanteringen.

Skyddsronder på samtliga verk samt utvalda pumpstationer utförda.

I arbetet med att säkra dricksvattenleveranser till kunderna har enheten arbetat med att minska antalet vattenläckor i och kring Åsensbruk. Vi har även köpt in ny utrustning för att leta vattenläckor. Efter testkörning har utrustningen lokaliserat flera vattenläckor och vi har åtgärdat en stor läcka i Åsensbruk.

I arbetet med nödvattenleverans har en 10 kubiks nödvatten tank köps in och påfyllnings lägen upprättade i Vita Sannar samt lågreservoaren i Mellerud. En automatstation är uppstartad för köp av tekniskt vatten (vid vattentornet Mellerud) för att få bort användandet av uttagen av vatten via brandposter.

Arbete med utbyte av gamla styrsystem (reservdelar har utgått) har pågått under året, både för anläggningar samt pumpstationer.

Löpande arbete med VA-ledningsförnyelse i ovidkommande projekt i Mellerud samt Dals Rostock.

Flertalet upphandlingar för utförande projekt utförda under året.

Projektering för framtida ovidkommande VA-ledningsförnyelser.

Under året har det varit omsättning på handläggartjänsten, men sedan augusti har tjänsten tillsatts. I september slutade VA-chefen, och under hösten har enheten inom befintlig personal tillsatt TF-tjänst av VA-chef.

3.8.3 Driftredovisning

Tf Enhetschef Niclas Mjörnestål

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-23 901	-26 231	-24 167	2 063
Personalkostnader	8 061	7 366	8 100	734
Löpande kostnader	15 840	18 864	16 067	-2 797
Sa kostnader	23 901	26 231	24 167	-2 063
Resultat	0	0	0	0

3.8.4 Analys av ekonomi

Enheten visar ett resultat på minus -2,1 mnkr. Prognosen var vid delårsbokslutet ett minus på -1,6 mnkr vid årets slut.

Underskottet beror till största del (1,3 mnkr) på ökade elkostnader, Resterande beror på ökade priser på bland annat kemikalier. Dessa ökade kostnader var inte kända då 2022 års budget gjordes.

Fordran på kollektivet enligt tabell

Verksamhet	Ingående skuld (-) /fordran (+) 2022	Vinst (-) /förlust (+) 2022	Utgående skuld (-) /fordran (+) 2022
VA	-104	2 149	2 045

3.8.5 Åtgärder

Taxan är reviderad för att möta kostnaderna för nästa år. Inga andra specifika åtgärder planeras.

3.8.6 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndmål	Nyckeltal
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet uppfyllt	 All bräddning från spillvattennätet skall mätas.
		 Minska antalet driftstörningar i våra verksamheter.

3.8.7 Analys av måluppfyllelse

Av enhetens mål har 70% uppnåtts vid årets slut. Vi når inte målet för bräddmätning, beroende på långa leveranstider samt annan prioritering i verksamheten.

3.8.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Ny intagsledning Vita Sannar	18 186		61	18 125	Fortsätter
Utbyte PLC anläggningar	48	-44	4	0	Bokslut 2022
Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar	15 223		151	15 071	Fortsätter
Upperud/Bränna förstärkning av ledningar	1 300	-460	840	0	Bokslut 2022
Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2020	698	-698	-2	2	Bokslut 2022
Ledning Fryken	0	838	415	423	Fortsätter
Utrustning Nödvattenplan	887	320	1 188	19	Bokslut 2022
Leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn. 2021	454		280	174	Bokslut 2022, övergå
Anolfsbyn-Åsensbruk	6 493		114	6 378	Fortsätter
Sanering ovidkommande vatten 2022	27 117		21 581	5 536	Bokslut 2022, övergå
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn. 2022	1 000		0	1 000	Fortsätter
Kostnad för nya anslutningar 2022	0		113	-113	Bokslut 2022
Intäkt för nya anslutningar 2022	0		-202	202	Bokslut 2022
Köpmannebro	500		113	387	Fortsätter
Solceller inkl. papptak	1 300		10	1 290	Fortsätter
Nya personalutrymmen VA	5 000		0	5 000	Fortsätter
Nytt kartsystem	500		36	464	Fortsätter
Utbyte PLC anläggningar	2 200	44	482	1 762	Bokslut 2022, övergå
Reinvestering	1 850		1 736	114	Bokslut 2022
Summa	82 756	0	26 922	55 835	

3.8.9 Analys av utfall

Ny intagsledning Vita Sannar:

Utfallet blir 18 mnkr lägre än budget. Detta beror på att förfrågningsunderlag är försenat från projektören.

Utbyte PLC anläggningar: Utfallet blir 1,8 mnkr lägre än budget. Detta beror på omvärldsläget, som orsakat leveransförseningar av elektronisk utrustning. Leveranstiden är för tillfället över 1 år.

Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar: Utfallet blir 15 mnkr lägre än budget. Detta beror på att förfrågningsunderlaget är försenat.

Upperud/Bränna förstärkning av ledningar: Av detta projekt så omfördelas 0,5 mnkr till nytt projekt Ledning Fryken.

Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2021: Av detta projekt så omfördelas 0,4 mnkr till nytt projekt Ledning Fryken.

Ledning Fryken: Nytt projekt för att lösa bristfällig ledning som upptäckts under året. Erhållit 0,9 mnkr genom omfördelning från andra projekt.

Anolfsbyn-Åsensbruk: Utfallet blir 6,3 mnkr lägre än budget. Försening i projektet beror på resursbrister samt att det uppdragats att befintlig ledningssträckning inte är enligt underlag utan passerar bland annat ett natura 2000 område, extra ansökningar krävdes.

Sanering ovidkommande vatten 2022: Utfallet blir 5,5 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror på att förfrågningsunderlag inte blivit klart i tid för upphandling.

Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn. 2022: Utfallet blir 1 mnkr lägre än budget. Det saknas resurser att planera och utföra detta arbete under året.

Solceller inkl. papptak: Utfallet blir 1,3 mnkr lägre än budget. Detta beror på att leveranstider på solceller är lång och montering beräknas att utföras våren 2023.

Nya personalutrymmen VA: Utfallet blir 5 mnkr lägre än budget. Detta projekt skjuts till 2023 pga. personalomsättning så har vi inte lyckats att prioritera detta projekt under 2022.

3.8.10 Slutredovisning

Styrutrustning till anläggningar 2021

Budget 500 tkr utfall 456 tkr.

Belopp har använts till styrutrustning Dalskog VV.

Belopp 44 tkr har omfördelats till PLC utrustning 2022, projektet slutredovisas.

Utbyte PLC anläggningar 2022

Budget 2244 tkr utfall 482 tkr

Belopp har använts till styrutrustning Sunnanå ARV.

Belopp 44 tkr har erhållits från projekt Styrutrustning till anläggningar 2021.

Överskjutande belopp 1 762 tkr övergår i nytt projekt Utbyte PLC anläggningar 2023, projektet slutredovisas.

Uppherud/Bränna förstärkning av ledningar

Budget 1300 tkr utfall 840 tkr

Arbete utfört med ny vattenledning, billigare än budget.

Belopp 460 tkr har omfördelats till projekt Ledning Fryken, projektet slutredovisas

Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2020

Budgerade pengar omfördelas enligt nedan.

Belopp 320 tkr har omfördelats till Nödvattenplan och belopp 378 tkr har omfördelats till Ledning Fryken, projektet slutredovisas.

Nödvattenplan

Budget 1320 tkr utfall 1301 tkr.

Inköp av 10 kubiks renvattentank, renvattenkärria (bilkärria) samt utrustning för leverans av dricksvatten (1 kubiks tankar). Utrustning för påfyllning av dricksvatten vid lågreservoaren samt vattenverket i Mellerud.

Belopp 320 tkr har erhållits från projekt Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2020, projektet slutredovisas.

Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2021

Budget 1000 tkr utfall 826 tkr

Huvudledningsbyte (vatten samt spill) i Dalskog.

Inköp av läcksökningsutrustning.

Belopp 174 tkr övergår i nytt projekt Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2023, projektet slutredovisas.

Sanering ovidkommande vatten 2022

Budget 27 117 tkr utfall 21 581 tkr

VA ledningsförnyelse Esplanadgatan, Bergsgatan, Skolgatan i Mellerud.

VA ledningsförnyelse Bringsrovägen, Hällavägen, Lövåsvägen Dals Rostock

Belopp 5 536 tkr övergår i nytt projekt Sanering ovidkommande vatten 2023, projektet slutredovisas.

Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2022

Beloppet har inte använts under året utan 1 000 tkr övergår i nytt projekt Leveranssäkerhet, förstärkning av ledningar 2023, projektet slutredovisas.

3.8.11 Framtid

Fortsatta utredningar om verksamhetsområden. Stora investeringar i utbyggnaden av verksamhetsområden och reinvesteringar i ledningsnät och anläggningar, enligt den beslutade VA-planen och investeringsplanen. Detta medför ökade kapitalkostnader vilka skall vägas in i framtida budget och VA-taxor. Enheten behöver se över planeringen för att möta framtida investeringar.

Ny vattentjänstplan samt skyfallsutredning ska vara klart till årsskiftet 2024.

Översikt av VA-plan med tillhörande VA-översikt på anläggningarna.

Rekrytering av personal inför planerade pensionsavgångar.

Enheten ser över lokalfrågan för att säkerställa dricksvattenregelverket.

3.9 Fjärrvärmeenheten

3.9.1 Verksamhetsbeskrivning

Kommunen har sju fjärrvärmeverk som producerar fjärrvärme till delar av Kommunens fastigheter, Melleruds Bostäders fastigheter och privata fastigheter. 2 årsarbetande tekniker sköter om våra anläggningar. Utöver detta ansvarar de även för värme i alla kommunala fastigheter. Enheten är en affärsdrivande verksamhet och särredovisas.

3.9.2 Händelser under året

En stor investering pågår på Klacken med ny byggnad och ny panna som uppfyller de nya utsläppskraven som kommer att träda i kraft längre fram.

Avtal är skrivet med fyra nya kunder i Mellerud som är inkopplade under hösten. Här fick vi dra fram ett nytt kulvertnät för att ansluta dessa kunder.

Arbete med utbyte av pannan på Kroppefjäll startades under maj månad och slutfördes i december.

En av pannorna i Åsebro byttes ut under sommaren och blev klar under hösten.

Upphandling av bränsle är gjord under våren och det var ingen som lämnade in pris på pellets men övriga fraktioner fick vi pris på. Under december har vi lyckats få ett avtal på pellets som dock blir väldigt dyrt men ändå billigare än att använda olja.

En anställd har gått i pension under våren men denna tjänst har flyttats till Fastighet och renodlas för energi och ventilation.

3.9.3 Driftredovisning

Enhetschef Peter Mossberg

Bokslut 2022

Beskrivning	Bokslut (tkr) 2021	Bokslut (tkr) 2022	Budget (tkr) 2022	Avvikelse (tkr) 2022
Intäkter	-13 641	-15 569	-12 276	3 294
Personalkostnader	2 107	1 794	1 512	-282
Löpande kostnader	11 534	13 775	10 764	-3 012
Sa kostnader	13 641	15 569	12 276	-3 294
Resultat	0	0	0	0

3.9.4 Analys av ekonomi

Enheten visar ett underskott på 2,6 mnkr. Prognosen var 2,0 mnkr.

Hela underskottet beror på skenade energipriser på grund av världsläget. VI har ju varit avtalslösa på pellets och därmed inte fått några leveranser utan använt olja i stället vilket orsakat en större fördyring än vad som var beräknat.

Fordran på kollektivet enligt tabell

Verksamhet	Ingående skuld (-) /fordran (+) 2022	Vinst (-) /förlust (+) 2022	Utgående skuld (-) /fordran (+) 2022
Fjärrvärme	162	2 582	2 744

3.9.5 Åtgärder

Pga. ökade priser på bränsle så har taxan justerats från 1 februari 2023.

Vi kommer noga att följa prisutvecklingen och justera taxan vid behov. Kan vara både höjning och sänkning av rörliga priset.

Ny pannan på Klacken gör att vi blir mindre beroende av pellets och kan elda med ett billigare alternativ som vi har avtal på.

3.9.6 Måluppfyllelse

Inga mål finns för enheten.

3.9.7 Analys av måluppfyllelse

Inga mål finns för enheten att analysera.

3.9.8 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2022	Rev/ökn 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Slutredovisning
Ny panna Klacken	22 323	-800	21 178	345	Forsätter
Panna Kroppefjäll	2 000	-600	1 287	113	Bokslut 2022
Panna Kroppefjäll, bidrag	0		-450	450	Bokslut 2022
PC Klippvägen brännare	150		0	150	Bokslut 2022
PC Södra Åsen brännare	150		0	150	Bokslut 2022
PC Åsebro	0	200	173	27	Bokslut 2022
Kulvertnät Mellerud	0	400	1 375	-975	Bokslut 2022
Anslutningsavgifter fjv 2022	0		-221	221	Bokslut 2022
Reinvestering	100		97	3	Bokslut 2022
Summa	24 723	-800	23 440	483	

3.9.9 Analys av utfall

- **Ny panna Klacken**

Bertil Johanssons Bygg startade arbeten på plats i april. Under projektering framkom att hela byggnaden och tillhörande komponenter utanför huset behövde pålas. Pålningen utfördes enligt plan och betongarbeten följde därefter.

Saxlunds har haft montörer på plats för montage av deras delar i bränslesilon som sedan BJ Bygg gjutit fast. BJ Bygg monterade alla delar av stommen som inte påverkade det stora lyftet den 23 augusti då den 35 ton tunga pannan lyftes på plats. Omgående därefter fortsatte montage av stomme för att få på taket på pannhuset för att underlätta för fortsatt montage. Den 25 meter höga skorstenen är också monterad.

Under hösten fortlöpte bygget av pannhus och pannan med alla dess installationer.

Som vi redan i våras var oroade för så har vi fått kostnadsökningar för komponenter och leveransproblem.

Leverantören åberopade då force majeure för dessa produkter.

Frågan om force majeure skall gälla är utredd via våra upphandlare, konsult och SKR. Utredningen visar att force majeure träder in och de kostnadsökningar som uppkommit pga detta har fördelat mellan oss och leverantören Saxlunds.

Trots leveransproblem har hela projektet löpt på och pannan kommer tändas enl den tidplan som låg till grund vid kontraktsskrivning.

Vi har med den nya pannan haft möjlighet att koppla på 4 nya kunder och har möjlighet att koppla på flera både större och mindre kunder.

3.9.10 Slutredovisning

Panna Kroppefjäll

Då den befintliga flispannan inte gick att reparera längre startade vi utbyte till ny pelletspanna. Utbytet har utförts av våra egna drifttekniker och våra ramavtalsentreprenörer. Utbytet har löpt på enligt plan och pannan startades upp i slutet på november när vi hade fått pelletsleverans som har varit en bristvara under hösten.

Till denna investering blev vi beviljade bidrag genom Klimatklivet, 50% av totala kostnaden som beräknades landa på 1 200 tkr.

Detta projektets ursprungsbudget var på 2 000 tkr och vi har omfördelat 200 tkr till en ny panna i Åsebro då den gamla var för dålig och 400 tkr är till en ny kulvertdragning i Mellerud för att kunna koppla in de nya kunderna.

Av anslaget på 2 000 tkr har vi ett överskott på 113 tkr. Projektet slutredovisas

Bidraget från Klimatklivet blir efter slutredovisning 600 tkr.

PC Klippvägen brännare

Pga överskridandet i projekt Kulvertnät Mellerud har inte denna investering använts.

Anslag 150 tkr. Projektet slutredovisas.

PC Södra Åsen brännare

Pga överskridandet i projekt Kulvertnät Mellerud har inte denna investering använts.

Anslag 150 tkr. Projektet slutredovisas.

PC Åsebro

Utbyte av panna nr 2. Utbytet har utförts av våra egna drifttekniker.

Överförd budget från Panna Kroppefjäll 200 tkr av dessa har vi ett överskott på 27 tkr.

Projektet slutredovisas.

Kulvertnät Mellerud

Budget 400 tkr genom omfördelning från Panna Kroppefjäll. Kulvertnät utbyggt för att ansluta 4 nya kunder. För att kunna genomföra detta har omfördelning från Panna Kroppefjäll utförts och projektet med nya brännare på Klippvägen och Södra Åsen ej genomförts. Då stålpriser och drivmedel varit mycket höga detta år har det medfört en stor kostnadsökning i jämförelse med tidigare utbyggnader av kulvert.

Avvikelsen blev - 975 tkr. Projektet slutredovisas.

Anslutningsavgifter fjv 2022

Intäkt för 4 nya anslutningar till kulvertnät 221 tkr. Projektet slutredovisas.

Reinvestering

Utbyte av komponenter på bef flispannor på Klacken PC.

Av anslag på 100 tkr har vi överskott på 3 tkr. Projektet slutredovisas

3.9.11 Framtid

Vår målsättning med fjärrvärmens är att vi ska leverera till fler kunder och denna möjlighet finns efter att utbyggnaden av Klacken är klar.

Certifiering för pannskötare är ett lagkrav och vi måste även utbilda alla som ingår i jourgruppen. En återstår och kommer att utbildas under våren/sommaren 2023.

På grund av världsläget är det stor brist på spån och pellets och i nuläget har vi lyckats skriva ett leveransavtal på pellets till och med 2025, vilket gör att vi inte behöver använda olja. Nya pannan på Klacken gör så att vi inte behöver samma mängd pellets längre. Ett avtal på skogsbränsle är tecknat som kommer att användas i denna panna.

Bränslepriser kommer att bevakas under året och eventuellt omförhandlas om priserna sänks.

Vi hoppas med dessa åtgärder att inga nya taxeökningar behöver göras under en tid framöver och att vi kan hämta hem fordran som finns på kollektivet.